

**DE GELOOFSROEM DER VRIJGEKOCHTEN DOOR HET BLOED VAN
JESUS CHRISTUS**

OF

**DE EEUWIGE TROOSTFONTIJN GEOPEND VOOR HEILZOEKENDE
ZONDAREN**

VERKLARING OVER DE EERSTE TIEN ZONDAGEN VAN DE
HEIDELBERGSE CATECHISMUS

ZONDAG 1 EN 7
(2-6 volgt t.z.t.)

door

David BRUININGS

1704-1749

predikant bij de Hoogduitse Gemeente te Amsterdam

Met een aanbevelend voorwoord van de
weleerwaarde heer J. W. FELIX predikant te Heeg
september 1855

Eerste uitgave: Amsterdam 1752

Herdruk: H. Bokma, 1855

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2008

ZONDAG 1

GELOOFSROEM DER VRIJGEKOCHTEN DOOR HET BLOED VAN JEZUS

“Zo spreekt de Heere, staat op de wegen en ziet toe en vraagt naar de oude paden, waar toch de goede Weg zij, en wandelt daarin, zo zult gij rust vinden voor uw ziel.” Zo riep de barmhartige JEHOVAH Zijn afgekeerd volk toe, bij Jeremia 6: 16. Als de valse profeten de schade der dochter Sions niet ter harten namen, zeggende: *vrede, vrede*, en zichzelf zo het land uit predikten, zo roept ons de Zoon Gods nog toe, dat wij naar de oude Weg zullen vragen. En die weg is zeer klaar voor een heilbegerige zondaar. Het is die Weg, waarop de blinden niet kunnen dwalen; en de vermoeiden rust voor hun ziel kunnen vinden. Het is die oude geloofsweg, die in het Paradijs geopenbaard is en waarop al de kinderen Gods gaan. Maar daartoe is nodig, dat de zondaar stil staat op zijn weg en wel toeziet, en om ontdekkend licht bidt en naar de oude weg vraagt, die in waarheid zoekt en zich tot Jezus wendt. Ja, het is zeer nodig deze geloofsweg te zoeken, tot JEZUS en Zijn gemeenschap te komen, om zo rust te vinden voor onze zielen.

Omdat ons die weg nog wordt aangewezen, daar wij troost in de gemeenschap van Jezus kunnen vinden, als arme en ellendige zondaars, willen wij de Heere bidden, dat Hij dit woord daartoe wil zegenen, opdat wij de ware weg tot Zijn troon mogen vinden. Wij willen Hem dan aanroepen, zoals Hijzelf ons door Zijn Geest leren wil.

Tekst: Jesaja. 44: 5.

Deze zal zeggen, ik ben des Heeren en die zal zich noemen met de name van de God Jakobs, en gene zal met zijn hand schrijven: ik ben des Heeren, en zich toenoemen met de naam Israëls.

Dat is de vrucht van de uitgieting des Heiligen Geestes over droogte en dorstige zielen. Hierop gronden zich de eerste vraag en antwoord van onze Catechismus, tot welker verhandeling, wij de Heere bidden om Zijn zegen aan onze harten.

GEBED

EEESTE ZONDAG.

Eerste vraag. *Welke is uw enige troost, beide in leven en in sterven?*

Antwoord. *Dat ik met lichaam en ziel, beide in leven en sterven, niet mijns, maar mijn getrouwen Zaligmaker JEZUS Christus, eigen ben, Die met Zijn dierbaar bloed, voor al mijn zonden volkomen betaald en mij uit alle geweld des duivels verlost heeft, en dus bewaart, dat zonder de wil van mijn Hemelse Vader, geen haar van mijn hoofd vallen kan; ja, ook dat mij alle dingen tot mijn zaligheid dienen moeten. Daarom dat Hij mij ook door Zijn Heiligen Geest des eeuwigen levens verzekert, en Hem voortaan te leven, van harte gewillig en bereid maakt.*

Tweede vraag. *Hoe veel stukken zijn u nodig te weten, opdat gij in dezen troost zalig leven en sterven moogt?*

Antwoord. *Drie stukken. Ten eersten: Hoe groot mijn zonden en ellenden zijn. Ten tweeden: Hoe ik van al mijn zonden en ellenden verlost worde. Ten derden: Hoe ik God voor zulk een verlossing zal dankbaar zijn.*

Het is wel zeer opmerkelijk en aller aanneming waardig, dat wij in Openbaring van Johannes lezen, hoofdstuk 15:3: *En zij zongen als een nieuw gezang voor de troon en voor de vier dieren en de ouderlingen; en niemand kon dat gezang leren, dan de honderd vier en veertig duizend, die van de aarde gekocht waren.*

Wie die honderd vier en veertig duizend zijn in de profetische zin, daarmede willen wij ons niet ophouden. In het algemeen zijn het de gelovigen, die van de aarde gekocht zijn. Het nieuwlied, dat zij zongen, is de geloofsroem, waarmee zij het Lam prezen als hun God en Verlosser, waarin zij de grote daden van God, en van hun Heiland vermelden. Zoals zij zeggen, hoofdstuk 5: Gij hebt ons Gode gekocht; maar het opmerkelijkste is, dat niemand dat lied leren kon, *dan die van de aarde gekocht waren.* Wat wil dit zeggen? Dat lied is zó schoon, dat is zulk een heerlijke geloofsroem, dat ook anderen het gaarne leren willen; de wereldkinderen en naamchristenen studeren daarop; zij leren het ook enigermate nazeggen, maar zij kunnen het niet zingen, daar is geen overeenstemming, geen kracht, geen zoetigheid noch troost. Men mag van het geloof in het geslachte Lam Gods wat nazeggen, prediken en disputeren, maar men kan dat lied niet zingen, als men niet een van degene, die van de aarde gekocht zijn door het bloed des Lams. Maar geloven wij één van die te zijn, die als reine maagden alleen voor Hem leven, dat leven gaat met het zingen samen. En dat zingen is in de oren van God en het Lam een aangename muziek. Terwijl het met een hoog gevoel wordt betuigd, *dat de Heere onze God en Heiland is.* En zo is het gesteld in het Evangelie des geloofs, dat wij vinden in onze Catechismus. Men mag daar veel van zingen en zeggen, maar de bekentenis daarvan is een belijdenis van de nieuwe mens en daarmee heeft de oude Adam niets te doen. Daar is geen één gekochte des Lams of hij zingt dat lied; dat is zijn troost en wel zijn zalige troost. O, mochten wij dit allen horen! Maar ik kan het u niet leren, al ben ik een middel in Gods hand, u moet het allen van het geslachte Lam Zelf leren, opdat die troost in uw harten gegrond moge worden.

Wij willen u niet ophouden, om u dit boek aan te prijzen. Ik hoop, dat wij door de barmhartigheid van de Heiland mogen ondervinden de ware kracht en zoetigheid van het nieuwe lied. Het zal dan genoeg geprezen zijn, als het in zúlke arme harten geschreven mag wezen.

- I. In de eerste vraag moeten wij zien de inhoud van het boek.**
- II. In de tweede afdeling volgt, wat wij verschuldigd zijn.**

I. Eerst zullen wij zien: de vraag en daarna, het antwoord.

In de vraag hebben wij te zien, hoe wij gesteld moeten zijn, als de inhoud van het Evangelie aan ons gezegd zal worden.

Eerst hoe een vragende ziel gesteld moet zijn, naar de vraag, ten tweede in het antwoord, de geloofsbelijdenis van een Christen, die, uit een innig gevoel van zijn hart getuigenis geeft aan een heilbegerige ziel die vragende is om die met die troost geheel in te nemen. Zodat dit boek gesteld is tegen elke troosteloze leer. Men kan de ganse Catechismus het best begrijpen, als wij ons de vrager voorstellen als een zoekende ziel, zoals de dochters van Jeruzalem vragende: *Wat is uw Liefste meer dan een andere liefste?* En de antwoorder, evenals een waar Christen, die een ziel onderwijst van de weg des levens.

Zulke vragende moeten wij allen zijn, maar niet naar menselijke wijsheid. Paulus zegt: *de Grieken vragen naar wijsheid maar wij prediken Christus de Gekruiste, de Joden een ergernis en de Grieken een dwaasheid, maar hem die, gelooft, een kracht Gods tot zaligheid.* Wij willen de wijsgierigen geen genoeg geven, maar de arme zondaren te

hulp komen en hen zeggen, hoe wij zalig moeten worden. Wij moeten in geen strijdvrage weetgierig zijn. De Apostel stelt ons daarom voor, de Zoon te verkondigen. Merk dan op de zin van de Apostel! Wég dan met alle strijdvrage. De som van alles is liefde uit een rein hart, 1 Tim. 1. Vragers moeten wij zijn, volgens onze aanspraak. De wandel van de gekuiste Heiland Jezus moeten wij hebben, die tot een Banier wordt opgericht onder de volken. Naar Hem moeten wij vragen, zullen wij rust vinden, Jes. 11 vs. 10. En Hij troost niemand dan die het om troost te doen is. Om troost was mijn ziele bang, maar Gij hebt mij lieflijk omhelsd, zegt Hiskia. Wij moeten zulke arme zondaars zijn die de troost nodig hebben. Maar degene, die het zo goed hebben, zichzelf gerust kunnen stellen, hebben geen troost nodig. Wij moeten arme, blinde en ellendige zijn, daarom moeten wij naar dat éne uitzien. Eén ding is maar nodig. Maria heeft het beste deel verkoren, dat van haar niet zal genomen worden. Dat is, dat éne hoogste goed, dat bestendig is. Wij moeten zulke mensen zijn, die zich niet met dit of dat kunnen troosten. De wereld moet ons een bittere woestijn zijn, zodat wij in Jezus alles alleen vinden. Men moet in zichzelf van geen troost weten, maar dag en nacht naar deze troost zoeken. Alleen een neergebogene wordt daartoe gebracht, en een zondaar wordt verlost.

Het moet een troost zijn *in leven en in sterven*, een troost die ons nooit begeeft. Zodat ons noch dood noch leven van onze God scheiden kan. Maar is onze troost in het vergankelijke, dan zijn wij de aller-ellendigste.

Als ik het zoete van Jezus nabijheid bevind en aan en in Hem het bestendige, dan heb ik het licht. Om dit licht moeten wij alles verlaten en het vasthouden tot de dood. Zodat er voor ons, tot onze troost, niets overblijft, dan het levende woord Gods. Dát is het zaad, dat in onze harten blijft.

En omdat wij allen graag zulk een goed willen hebben, dat in leven en sterven bestendig is, waar zullen wij ons dan wenden? Wie zullen wij vragen? Men moet zich naar Hem wenden en zich van Hem laten onderwijzen. Men moet geen gebroken bakken zoeken, maar zich tot de levende Fontein begeven, die maar één is, en die alle dorstige zielen troosten en verkwikken kan. Men troost zich veeltijds niet gebroken bakken om handleiding te zoeken, maar als de Moorman vraagt: *van wie zegt de Profeet dit?* Zo preekt Filippus hem van het geslachte Lam. Hand. 8. En als men dat van harte begeert te weten, dán geeft de onderwijzer antwoord.

Hij zegt niet, dat is mijn troost, *dat ik dat en dit heb ondervonden*, maar: dat is mijn troost, dat ik in leven en in sterven niet mijns, maar mijn getrouwe Zaligmaker Jezus Christus eigen ben!

O, leer daaruit, als u naar de rechte weg wilt vragen tot nut voor uw ziele, dat u toch geen blinde leidsman vraagt, die zegt: *vrede, vrede, het heeft geen gevaar*. Daar is het dan geen wonder, als de ene blinde de andere leidt, dat ze beide in de gracht vallen.

Ten tweede, u moet geen mensen vragen, die hun leven bij de wet zoeken en plicht op plicht hopen, gebod op gebed, regel op regel; volgens Jesaja 28, waar het wonderlijk tegen elkaar gesteld wordt. Bij zulke wetdrijvers vinden wij een ellendige troost. Zij zijn als de wachters in het Hooglied, die de bruid sloegen en haar van haar sluier beroofden, Hooglied 5 vs. 7. Zulke mensen beroven ook de zielen van de zoete troost des Evangelies.

Ten derde, zoekt ook geen troost bij een twijfelende. Hoe kan die u de weg des vredes aanwijzen, die zelf geen vrede in het hart heeft? Hoe kan hij de zoetigheid des vredes aanprijzen, die zelf niet smaakt? Zulk een zal u maar een vals genot voorleggen van een goedertieren Zaligmaker.

Maar vraagt des Heeren naam, ... hier is de geloofsweg: Die in Mij gelooft, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien, Joh. 7 vs. 38. Wie onderwijzen zullen, moeten mensen zijn, die zelf de troost in het geloof in kracht ontvangen hebben. Gelijk de Apostel zegt: *hetgeen wij gehoord en gezien en onze handen getast hebben, dat verkondigen wij u*. Een mens, die dat niet bij aanvang kent, gaat licht een verkeerde weg in. Maar wie in zijn Heiland zo getroost is, die weet van geen andere dan deze enige troost in leven en in sterven. Vragende zielen moeten met de rechte troost getroost worden. Dat moet men niet uitstellen; maar als zulk een gezegd wordt: *dat is mijn geloof*, dan wordt het aan vragende harten geopenbaard. En zij worden niet terneer geslagen, maar de aller-troosteloze zondaar krijgt daardoor lust om de geloofsweg te bewandelen, en zo maakt het de Catechismus. Zo willen wij het ook doen, zo goed als wij kunnen, onder inbedding van des Heeren Geest. In die geloofsbelijdenis zijn twee zaken.

Vooreerst: wat de enige troost is voor een mens.

Ten tweede: wat de enige grond der zaligheid is, waarin hij zo gerust is.

O mochten wij, door een Goddelijke overtuiging, allen tot het geloof gebracht worden!

1. De troost is, *dat ik in leven en in sterven niet mijns, enz.*

Zo heb ik dan maar een troost op deze wereld, en dat is mijn Heiland Jezus Christus. *Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij niets op der aarde*, zegt Asaf Psalm 73. O, ja! Mijn Heere Jezus is mij een genadige JEZUS, die mij van alle kwaad verlost, en mij, als de enige NOACH alle rust en troost aanbrengt, Genesis 5 vs. 29. Hij is mij een volle Heere CHRISTUS. Het is des Vaders welbehagen, dat in Hem alle volheid wonen zou. En zo kan en wil Hij ons allen, leven en overvloed geven hij Hem is alles genoeg, bij die gezalfde CHRISTUS is alles. Hij is de waarachtige God en het eeuwige Leven. Wie Jezus heeft, die heeft de Drie-enige God, die zich in Christus geopenbaard heeft. *Wie de Zoon niet heeft, die heeft den Vader niet, maar die in de leer van Christus blijft, die heeft de Vader en de ZOON*, Joh. 2 vs. 9. Heb ik JEZUS ik heb God, en dan heb ik met Jakob alles, Gen. 33 vs. 11. Maar hoe kan zo een arme en vloekwaardige zondaar, in wie niets goed is, zeggen: *ik ben niet meer mijzelf, maar Zijn eigendom? Hij is mijn God en Heiland*. Maar hoe is Hij daartoe gekomen? Hij heeft ons uit de wereld getrokken, opdat wij vruchten zonden dragen. Hij, de getrouwe Heiland, is zulk een trouwe Naganger, Die een verloren zondaar door klopping, ontdekking, overtuiging, lokking en verlichting zoekt terecht te brengen. Waaraan Hij veel werk heeft, eer Hij ons uit ons ongeloof terecht brengt. Maar Hij is mij zolang nagegaan, totdat ik Hem erkende en mij aan Hem toevertrouwde, zodat Hij mij heeft zalig gemaakt door een hemelse roeping, 2 Tim. 1. Hij, de getrouwe Heiland, heeft mij tot het geloof gebracht, dat ik kan zeggen: mijn Liefste is de mijne en ik ben de Zijne. O, hoe getrouw heeft Hij voor mij gestreden, en dat, toen wij Zijn vijanden waren! Wij zijn gekocht door het bloed van het geslachte Lam. Wij zien nu die Heere met eer en heerlijkheid gekroond, die tevoren mij door Zijn lijden verlost heeft, en nu ter rechterhand Gods zit tot mijn Voorspraak. Alles, wat Hij nu heeft is mijn, want Hij zegt in Zijn Hogepriesterlijk gebed, Joh. 17: *Ik heb hun de heerlijkheid gegeven, die Gij Mij gegeven hebt*. "De Heere is mijn licht en mijn heil, voor wie zou ik vrezem?" Psalm 27: Hij is mijn Profeet, Priester en Koning, ik weet wat ik aan Hem heb. Hij is mijn getrouwe Vriend, Hij heeft mij lief tot de einde toe, en in mijn hart leeft niets anders dan Zijn gekruiste liefde. Want is Hij mijn Heiland, zo ben ik Zijn eigendom, daarin is mijn wens, mijn lust. Als ik Mijn eigen heer was, zou ik mijn vijand dienen,

maar Hij heeft mij nu van alle eigen werk verlost, daar ik nu naar Zijn wil en genoeg mag leven. Hij heeft mij geleerd alles voor schade en drek te achten. Hij heeft al het eigene aan het licht gebracht en alle banden, waarmee ik gebonden lag, verbroken, en daarom moet een Christen zijn vlees kruisigen met alle vleselijke lusten. Paulus zegt: *Ik ben niet Christus gekruist en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij.* Zo leer ik mijn eigen leven te haten en geef mijn ziel als verloren in Zijn hand. Ben ik dan mijn eigen zelf niet meer, dan heb ik ook niets te zeggen. Hij is mijn getrouwe Heiland, Die voor mij zorgen zal in leven en in sterven. Paulus zegt, Fil. 4 vs. 6: *wees in geen ding bezorgd, maar laat al uw begeerten in alles, door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden hij God.* Is dat niet een grote troost; wat kan men meer begeren? Dat is de zuivere, enige en eeuwige geloofsgrond, niet dat ik die of die ben. Nee, “want niemand van ons leeft zichzelf en niemand sterft zichzelf. Want hetzij dat wij leven, wij leven den Heere; hetzij dat u sterven, wij sterven den Heere; hetzij dan dat wij leven, hetzij dat wij sterven, wij zijn des Heeren.”

Wij zijn in goede handen, wij hebben niets te zorgen, wij kunnen uit Zijn liefdeschat verzoeken wat wij begeren. Hij wil al onze schatkameren vervullen, wij maaien in des Hollands schoot.

Maar menigeen zal zeggen, men spreekt niet van mijn ellende, en dat is mijn ellende, dat ik naar het rechtvaardig oordeel Gods een slaaf des satans ben, die krachtig werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid. Maar vrienden! Daarom is mij dat zo een grote troost, dat ik JEZUS ken, die mij van al mijn ellende verlost heeft, voor al mijn verderf raad weet en geen anderen dan ellendigen aanneemt. Is dat dan niet een grote zaligheid, dat ik niet meer mijn eigen ben? Bij heeft met Zijn bloed voor al mijn zonden betaald, en mij uit alle geweld des duivels verlost. Dat neemt alle ellende weg. Hij is des doods tegengift en de pest voor de hel geworden. Hij heeft met Zijn dierbaar bloed voor al mijn zonden betaald. Dat geloof ik, ik geloof daarom spreek ik. En geloof ik dat, dan bevind ik het ook. Ik geloof, dat het Lam voor mij geslacht is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden verbrijzeld. Het gebrek van enig goed, en dat wordt niet gestoord, ofschoon het er menigmaal met Zijn schapen slecht uitziet. O nee, want hoe zouden wij Zijn getrouwe bewaring ondervinden, als ons uit duizend rampen dreigden en vele noden troffen? In de grootste nood en gevaren wordt ons toch geen haar op het hoofd gekrenkt. Maar ons is ook niet beloofd, dat wij op rozen zullen gaan. In het Evangelie verkondigt de Heere JEZUS aan Zijn discipelen het allerzwaarste lijden en vervolging, doch bij dat alles zal ons echter niets krenken, Psalm 138. Al moesten wij door water en vuur gaan, geen nood, de Doorbreker gaat voorop en de vijanden doen ons de grootste dienst, want zij drijven ons naar Jezus en doen ons op Zijn hulp betrouwen. Zondigen wij, Hij tuchtigt ons met mensenroeden, Hij bewaart ons, Hij is altijd met ons bezig. Dag en nacht overlaadt Hij zich met ons. Zou ik dan niet op Hem vertrouwen? Al wil mijn hart bezwijken, al ga ik in het duister, ik vertrouw toch op de Naam des Heeren, Jes. 50: 10.

Maar daar is nog een zwaarigheid; de zondaar zegt: *ik geloof wel dat de grond des geloofs aan de zijde van de Heere JEZUS vast is, maar aan onze zijde is niets waarop men vertrouwen kan.*

O, daarom is onze kracht in Jezus vast, niet alleen aan Zijn zijde, maar ook aan onze zijde, zodat ik niets doen moet zonder Hem; en zo ligt de grond in Jezus maar niet in mij. Zodat hij mij door Zijn Heilige Geest het eeuwige leven verzekert. Niet daardoor, dat ik in de heiligmaking volkomen word. Och nee; maar daardoor verzekert Hij mij het eeuwige leven, dat ik in alle kruis en lijden volkomen staat op Hem kan maken, dat wij met Hem eeuwig leven zullen. Daarom, als ik het geloof heb, dan ben ik

verzegeld met de Geest der beloften, Efeze 1. Dan worden de gekochten verzegeld aan hun voorhoofden met het zegel des Zoons Gods, dat wij *het Lam* en niet het Beest aanbidden. Maar dat moet de Allerhoogste doen om ons te bevestigen. Dat doet Hij niet met of door het verstand, Hij doet het door de Heilige Geest, die Hij in onze harten zendt, waardoor wij *Abba Vader* zeggen,

De Geest verzegelt ons van ons kindschap door God, dat wij Gods kinderen zijn. En zo verzekert Hij ons van de belofte des eeuwigen levens. Niet dat wij uit onze ellende kunnen besluiten erfgenamen des eeuwigen levens te zijn. Hij schenkt ons Zijn Zoon, in Wie Hij ons het eeuwige leven geeft en ons verzekert. Dit komt in mijn hart, zodat ik vertrouw dat ik Gode leef en dat ik bij Hem zijn zal. Zo zegt de apostel: *God is het die ons bevestigt en levend gemaakt heeft met Christus en mede in de Hemel gezet heeft in Christus Jezus*. Hij verzekert mij van het eeuwige leven. Zodat ik in de gemeenschap van JEZUS Christus verzekerd ben, dat ik de dood niet smaken zal, en indien Jezus opgestaan is, ik ook leven zal, al sterf ik.

Zo verzekert de Geest ieder Christen het eeuwige leven, zolang hij Zijn eigendom en Christus zijn Heere is. Dat kan niet anders zijn. Maar hier komt het nu op aan. *Blijf in Mijn liefde*, zegt Jezus. Anders hebben wij de verzekering niet nodig. Daarom bedroeft de Heilige Geest niet, door Welken gij verzegeld zijt. Ef. 4. En dat is geen menselijke troost; de Heilige Geest zal van ons niet wijken, al wordt Hij door zwakheid van ons bedroefd. De Heilige Geest, die JEZUS in onze harten zendt, zal eeuwig bij ons blijven. Zo hebben wij dan geen nood, ofschoon Hij bedroefd wordt, Hij is toch Geest des geloofs. *Dewijl wij nu dien Geest des geloofs hebben*, zegt de Apostel, zo laat ons onze hoop vasthouden. En blijft de Heilige Geest bij ons, dan blijft het geloof in ons.

Het vernuft werpt tegen deze geloofsweg duizenden dingen, denkende dat geloof is een te ruime weg, die gans zorgeloze mensen maakt, en zo vervolgens. Maar nee, het maakt heilige mensen, want zijn wij verzegeld door de *Heilige Geest*. *Zo maakt Hij ons, om Hem te leven, van harte gewillig en bereid*. Omdat Hij voor ons uit liefde gestorven is. "Zo dringt ons de liefde van Christus, als die dit oordelen, dat, indien Een voor allen gestorven is, zij dan alle gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven, opdat degene die leven niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is." 2 Cor. 5. Hij maakt ons om voor Hem te leven niet alleen gewillig, maar ook bereid, vroom en oprecht.

Dat is wat anders dan de mensen zeggen: *moet ik niet eerst zus of zo zijn?* Nee, Hij maakt ons zo bereidwillig, dat wij kunnen zeggen: *Zijn juk is zacht en Zijn last is licht*. Dan drijft ons Zijn liefde om in Zijn geboden te wandelen, zonder moede of mat te worden. Dat is geen zware, maar een zalige dienst. Dan is het onze spijs de wil des Vaders te doen. Want die uit God geboren is, kan niet zondigen, omdat de Heiland zijne geboden in het hart schrijft. En als Hij Zijn liefde in onze harten inprent, dan kunnen wij, als Hij onze harten reinigt, de zonde niet meer dienen. Dat is waarheid. Men kan zonder vrees groeien, omdat ons hart God liefheeft, omdat Hij ons Zijn Zoon heeft gegeven. En zo een zal zijn leven ook graag voor Hem laten. Hij wil graag, ja van ganser harte Jezus volgen in Zijn kruisweg en in Zijn bloedige voetstappen treden en met Hem uitgaan buiten de legerplaats om Zijn smaadheid te dragen. Omdat in onze harten vrede is onder al Zijn leidingen, zo is dat onze lust en vreugde.

Is dat niet een ware troost, die niet in blote begrippen bestaat? Men moge het verstand daarvan hebben, maar het koninkrijk Gods bestaat in kracht en ziet op de inhoud en het oogmerk. Hebt u dan geen lust om in deze weg te wandelen? O, wat is dat een zalig mens, die zeggen kan: Ik weet dat mijn Verlosser leeft, enz. Die vindt troost en kracht in alle tegenspoed, hij vindt troost in nood en dood.

Maar dan ook zo veel te ongelukkiger zijn zij, die deze troost niet hebben; die zielen, welke deze troost missen. Zij grijpen naar een nietige troost, omdat zij de Goddelijke niet kennen.

TOEPASSING

O, kon ik iemand in het hart grijpen en hem overtuigen, opdat hij zijn ellendige troost liet varen. Wilt ge u troosten met een eindige troost? Hebt u er wel ooit vrede bij gehad? Heeft het u niet een angel nagelaten? Ofschoon uw lege troosters van vrede dromen, zij vragen niet, waar toch uw arme ziel zal heenvaren na de dood. Op zijn best bezorgen zij uw lichaam een eerlijke begraafing.

Anderen willen een betere troost zoeken, en lezen boeken. Maar dat is ook maar een papieren troost die geen nut doet. Men wil vertrouwen op Christus' bloed en gerechtigheid en men kent Christus niet. Dan heeft men Christus' gerechtigheid evenmin nodig als een rijke man een aalmoes. Kan men dan zeggen door het geloof: *CHRISTUS heeft mij verlost?*

Menig arme Satansslaaf roemt, dat Christus hem verlost heeft. Maar hoe kan men zich met de verlossing van Christus troosten, daar men nog in de slavernij des duivels is? Dat is even zoveel als een zieke droomt dat hij gezond is, of een die in ketenen gevangen zit, dat hij een vrij koning is.

De waarheid zal u veroordelen en deze ure zal tot uw nadeel zijn, of u het gelooft of niet. O, wat is dat een magere troost, als men in een tijdgeloof het woord opneemt met vreugde, veel met JEZUS opheeft en de weg tot de enige troost weet; maar als ons hart onveranderd blijft en de Wortel van het geloof, namelijk Jezus, niet in het hart komt wonen! O, wat een jammer en nood, wanneer de lamp uitgaat, als de olie des verstands ontbreekt en men niets meer heeft! Dan gaat men naar de verkoper en wil daar troost halen, en terwijl de Bruidegom komt en binnengaat, wordt de deur gesloten. O, hoeveel zijn er nog in deze dagen, naar Matth 25 die de Bruidegom tegemoet gaan, en niet met Hem zullen ingaan! Die nu de troost hebben, dat zij menen de Zoon van God te zoeken en te dienen. Maar dat is de troost van die oude Adam, dat is die troost van het oude ik, dat ik zo en zo ben, Maar dan ben ik mijn eigen trooster. Maar de catechismus heeft de ware troost, dat Jezus alles doet. Dat is mijn troost, dat ik een blind, bloot, en verdoemelijk zondaar in mijzelf ben. Maar dat Jezus mij gekocht heeft, dat Hij mij verlost, heiligt, troost en bewaart. Dát is al mijn troost; JEZUS CHRISTUS de trouwe Heiland!

O, wees overtuigd, dat wij een vaste grond en troost in Christus' bloed en gerechtigheid hebben, dan is de gekruiste Immanuël de enige troost. Zoekt en ziet u uit naar deze troost? O, de lieve JEZUS wil u zo gaag troosten! Die Hem tot hun troost begeren, die zullen Hem zeker vinden. En geen wonder, Hijzelf maakt ze tot troostzoekers, opdat Hij Zich met hen verblijde en zij, met een verbrijzeld hart en bittere rouw zich tot Hem wenden. Hij is een Bron tegen alle onreinheid. In deze troost kan men in liefde leven en sterven. Hij is mijn Jezus Die mij volkomen wil zalig maken. Want Hij zegt: *Wendt u naar mij toe en wordt behouden, o alle gij einden der aarde.* Hij heeft nog Geest genoeg; zijn bloed is zo dierbaar, dat het alle zonden vergeven kan.

Maar denkt u, *hoe komt het dan, dat ik deze troost niet vind daar ik mij tevoren zo gemakkelijk troosten kon?*

O, was het u daarom toch oprecht te doen, zodat u niets anders troosten kon, dan zou Jezus u haast troosten. Maar u moet eerst overtuigd worden, dat u troosteloos bent. Als de ogen gesloten zijn, dan vergaat men van dorst, al is men dicht bij de levende Fontein.

De oorzaak dat wij, na de overtuiging en roering, geen troost vinden, is:

Vooreerst, dat wij ons met nog iets anders kunnen troosten als CHRISTUS' bloed en gerechtigheid.

Vraagt u mij, wat mijn troost is? Ik antwoord: mijn getrouwe Heiland Jezus Christus. Ik weet van geen mindere troost, dan dat Hij mijn Heere is, en het is met Zijn eigen bloed beschreven, dat ik Zijn eigendom ben. Doch ik moet daarbij bekennen, dat Gods kinderen menigmaal deze troost missen, omdat zij nog menigmaal zichzelf kunnen troosten, terwijl de ware troost toch alleen in JEZUS is.

Ten tweede. Dat zulke zoekende zielen niet recht bedenken, hoe zij aan Jezus deel mogen krijgen, opdat zij Zijn eigendom zijn en geen ander eigendom dan aan Hem moeten hebben. Zie maar in uw hart; uw grootste zorg is, dat gij u dat niet durft toe-eigenen. O, eigent uzelf maar aan JEZUS toe! Zegt: "ziedaar, o lieve Jezus, hier ben ik; Gij moet mij hebben en ik U." Dat is uw zaligste troost.

Doch de oude Adam zegt: ben ik dan zalig, als ik niet meer mijn eigen ben? Want de natuurlijke mens heeft niets zoeter in de wereld, dan zijn eigen heer en meester te zijn. Maar een Christen vindt daar zijn grootste troost in, dat hij niet meer zijn eigen is, en dat Hij alles kan verlooehenen. Dat is troostrijk. Want het is zo zwaar het ijzeren juk van eigenwil te dragen.

Maar, zegt u, wie kan dat doen? Dáár is uw troost, dat ge uw best doet! En hoe schoon het schijnt wat u aangrijpt, het maakt u des te hoogmoediger. Als de oude mens met zijn oud kleed aankomt, dan is hij listig. Kan hij u met zijn schoonschijnend kleed vermaken, dan is hij opgewekt. Maar wij moeten met het kleed van Christus gerechtigheid bekleed zijn.

Ten derde. Zijn wij overtuigd, dat wij onwillig zijn, dat wij niet willen zoals Jezus wil, en bidden wij Hem van harte om genade, dan komt het op deze drie stukken aan:

1. Dat men bij het volle licht, nochtans verkeerd en traag in de weg Gods gaat; men grijpt het werk van achteren aan, gans verkeerd en anders dan de Catechismus het leert. Men wil heilig leven en God vrezen, om daardoor verzekerd te worden, dat men een erfgenaam van God en het eeuwige leven st. En de Catechismus zegt, dat uit de verzekering des Geestes deze troost en de heiligheid vloeien.
2. Wij willen verzekerd zijn eer wij geloven, en de Heilige Geest zegt: *Terwijl gij gelooft zijt gij verzegeld.*
3. Wij zijn daarin verkeerd dat, als wij de zonde en haar banden gevoelen willen wij de zonde afleggen, en men doet daartoe wat men kan. Maar als wij de vergeving der zonden nog niet hebben, - waardoor wij in onze harten vrijgesproken moeten worden – dan gaan wij als blinden op de weg. Ondervindt men de vergeving der zonden, dan kan men vrolijk zingen:
*De strik is verbroken en wij zijn vrij;
De Naam des Heeren staat ons bij.*

Maar zielen, u die dorst naar de toe-eigening van Jezus' genade, die de trekking des Heilands wenst en begeert, laat ons deze weg inslaan, dat wij, als troost- en radeloze in ons zelf, naar de enige troost uitzien. Wij moeten in onszelf gans verloren en onze eigen grond kwijt zijn. Daarom moet u om licht en overtuigende genade bidden, en zeggen: O, lieve JEZUS, geef mij mijn ellende toch zo te erkennen, dat ik tot U gedreven mag worden." Dit gevoel drijft u tot het kruis van Jezus. Als dan de Vader Zijn Zoon in onze harten openbaart, dan brengt het ons tot Jezus, en anders komt men

nooit tot Hem. Door onze krachten kunnen wij er niet komen. Want het ligt niet in iemands willen of lopen, *maar in de vrije ontferming van God*. Bidt de Vader dat Hij u Zijn Zoon openbaart, dat wij onze getrouwe Heiland JEZUS CHRISTUS zó mogen erkennen, dat Zijn klaarheid, zoetigheid en kracht ons hart mogen innemen. Zodat wij in geloofsvertrouwen kunnen zeggen: Jezus bloed is voor ons vergoten, het Lam Gods voor ons geslacht.

Zó in geloof aan te houden, dat is het eeuwige leven. Niemand vindt Jezus anders dan door het geloof, dat hij in zijn hart oprecht gelooft, dat de getrouwe Heiland voor hem in de wereld gekomen is. Want als ik geloof dat de Heiland gestorven en Zijn bloed vergoten heeft voor zondaren, en ik mij als zulk een groot zondaar ken, zo moet Hij ook voor mij gestorven zijn. Hij is dan ook om Mijn overtreding gewond, om mijn ongerechtigheid verbrijzeld, Jes. 53. En dat verbrijzelt ook mijn hart. Dat brengt mij in schaamte en in schuld voor mijn God. En dat laat ons niet zuchtend, nee, maar brengt mij zover, dat ik mij gans aan de Heiland toevertrouw, met ziel en lichaam, met have en goed. Doch zal ik mij zo aan Jezus toevertrouwen dan moet Zijn erkentenis mij helpen. Want als ik Hem zo erken, kan ik Hem álles toevertrouwen, omdat de kennis van Jezus Christus maakt, dat ik alles aan Hem kan toevertrouwen. En dat niet alleen, maar ook, dat ik alles voor schade en drek acht; en daaruit volgt, dat er van twee één wordt.

De eerste vrucht is dan de vergiffenis der zonden; geloof en vertrouwen, waardoor onze troost bevestigd wordt. Dan word ik, door de Geest Gods wedergeboren zijnde, tot een nieuw schepsel, het oude gaat voorbij en men kan de zonde en de wereld niet meer dienen. Het nieuwe leven moet een ander element hebben, men moet in de liefde Gods en naar JEZUS' voorbeeld leven, dan kan ik God en mijn naasten van harten liefhebben.

Als ik in JEZUS liefde geloof, dat ik daardoor gekocht, verzoend, gereinigd geheiligd ben, ja, dan ben ik alzo verzekerd van het eeuwige leven. Dan ben ik geen hoogmoedige, maar een kleine en arme, die alles op JEZUS kan laten aankomen. In mijzelf ben ik niets, maar Mijn getrouwe Heiland zorgt voor alles en ik heb voor niets te zorgen. Ik klaag en vraag mijn Heiland alles en bid Hem, dat Hij mij in alles regere. O, waarom zoeken wij dan een andere troost?

Dit is onze enige troost, dat wij ons JEZUS toevertrouwen, dat is de blijdschap van ons christelijk geloof; en het enige, dat wij het bij onze Catechismus houden. Maar dat kan niemand zeggen, of hij moet uit God geboren zijn. Dan verkrijgt men het geloof, dat Jezus Christus de Zoon van God is.

O, dat ik nog een woord tot u spreke, die de goede en barmhartige Jezus gevonden hebben; die Grond, die eeuwig staat, als lichaam en ziel bezwijken. Geliefden, die deze grond verstaat en daaraan kunt gedenken, dat God in Zijn liefde ons Zijn Zoon`gegeven heeft, in die liefde kan men leven en sterven. Dat wij de trouwe Heiland, die voor ons gestorven is, door het geloof zijn ingeënt; dat wij in Zijn bloed gewassen en tot nieuwe schepsels gemaakt zijn, moet ons alle dagen dierbaarder worden. Met deze JEZUS, moet u het alleen houden, niets willen weten dan Jezus Christus en Die gekruist. En met deze Jezus door het dal des doods gaan, en met Hem in deze pelgrimschap reizen. O, wat is dat een genade en troost, als Jezus alles is en wij niets zijn! Daarom heeft Hij het aller-bitterste gesmaakt, opdat wij getroost met Hem in Zijn gemeenschap zouden leven. Hij wil niet dat wij troosteloos zullen leven. Als de Troostfontein gestopt is, is het onze zonde. Zouden wij wel van onze lieve Jezus durven denken, dat Hij Zich verbergt en onttrekt zonder grote reden? O nee! Als Hij ons geen proeve van Zijn grote liefde kan geven, dat is voor Hem een smart, het ligt

aan ons, aan onszelf. Zoveel van het eigen in ons is, zoveel missen wij van onze troost, het eigen is altijd de oorzaak. Wat blijkt uit het volgende.

1. Willen wij met Christus leven, dan moet de eigenliefde in ons verbroken worden, en dán regeert in ons het leven Gods. Als de eigenliefde bij het licht des Heeren veroordeeld wordt, dan is het ons niet tot schade. Hoe meer wij ons eigen hij Hem aanklagen, hoe meer Hij ons daarvan verlost en ons troosten zal. En dan zal onze vrees verdwijnen, van zo en zo voor Jezus te moeten wezen. Van ál het verderf kunnen wij ons niet ontdoen, maar wij moeten zeggen: “O lieve JEZUS, maak ons zoals U ons hebben wilt. Gij zijt de Pottenbakker en wij het leem.” Dan zal de troost der Goddelijke genade in ons zijn. Maar u moet van al het aardse afzien, en alleen bij het dierbare bloed van Jezus blijven. *U moet de dood des Heeren gedenken totdat Hij komt.* Niet slechts alle twee maanden, maar alle dagen totdat Hij komt. U zult door deze dood tot wederliefde opgewekt worden.
2. Zo moet u al uw eigenheid doden; maar u wilt door uzelf het eigen doden en daardoor verliest u alles. Wij moeten door des Geestes leiding het geslachte Lam aanschouwen, zodat wij onszelf en al het aardse daardoor vergeten. Dat heet: van al het eigene ontdaan te worden zodat er niets dan Jezus overblijft. Zeg niet, maar eer wij daartoe komen, o wat is er dan nog af te leggen! Vergeet toch hetgeen dat achter is, en wend u tot hetgeen, dat voor is. Bij Jezus is alles te halen, Jezus heeft nog overvloed, totdat eindelijk het Leven van Christus óns leven en Zijn sterven ons gewin is.
3. Zo op Jezus vertrouwen, is uw ganse heiligmaking, uw Godzaligheid, Godsvrucht en praktijk van het christendom, opdat wij alleen in Hem gevonden worden en onze Heiland Christus eigen zijn, om voor Hem te leven van harte gewillig en bereid. Niet uit een wettische of knechtelijke dienstbaarheid, maar als vrijgekochte kinderen Gods. *Én omdat het Lam, dat voor ons geslacht is, waardig is om te ontvangen alle lof, prijs, eer en heerlijkheid!* Hem komt dan toe alle roem. In Hem moeten wij allen recht nederig en zachtmoedig worden, en Zijn liefde zal ons, daar Hij voor ons gestorven is, bewegen dat wij ook voor Hem leven en sterven. Laat dan alle ellende en nood samen komen, dat is mijn troost: JEZUS is onze Heiland Hij zal niet een lid van Zijn lichaam laten afscheuren noch verloren gaan. Zomin als JEZUS lichaam kan verdeeld worden, zomin zal Jezus toelaten, dat een van Zijn leden van Hem afgescheurd worde.

Nu dan, JEZUS CHRISTUS Zelf en God de Vader, Die ons zulk een troost en hoop der genade gegeven heeft, *Die vertrooste onze harten, en versterke ons tot alle goede woorden en werken.* Amen!

NAGEZONGEN uit Psalm 73 vers 13.

ZONDAG 7

IN CHRISTUS INGELIJFD

Gaat in door de enge poort, want wijd is de poort en breed is de weg; die tot het verderf leidt, en velen zijn er die door dezelve ingaan. Want de poort, is eng en de weg is nauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er die denzelven vinden.
Mattheüs 7:13, 14

Het is werkelijk een hartbrekend getuigenis van God, wat bij alle verloren en heilbegerige zondaren alle vrees en twijfel moet wegnemen, dat wij vinden in Ezechiël 33:11: “Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve.”

In deze woorden betuigt de grote en hooggedachte God en Heere der heren, de rechtvaardige God, de Opperredster van ons allen, Die recht had om ons allen te verdoemen, dat Hij geen lust heeft in de dood en het verderf van de zondaar. Zoals een rechter geen lust of welgevallen heeft in de doodstraf van een misdadiger — hoewel hij volgens de eis van de wet hem de dood laat aandoen — evenzo betuigt de grote Opperrechter aan doodsschuldigen naar het recht van de Wet dat Hij geen lust in onze dood heeft. Ons leven is Zijn lust en zin. Daarom verklaart Hij erbij: “Maar daarin heb Ik lust, spreekt de Heere, dat de goddeloze zich bekere en leve.” Hij zegt: Waarom zou u zonder nood verloren gaan, daar er zaligheid in Jezus te vinden is door het geloof?

Daarin bewijst zich nu de vijandschap van het boze hart van de mens, dat hij liever de genade des Heeren wil bekorten dan dat hij die gelooft, en door die te geloven haar de eer geeft. O, dit bewijst de vijandschap van ons hart, dat men de liefde van God niet geloven kan.

Maar ook dit weet nu de liefderijke God. Hij gedenkt wat maaksel wij zijn, dat wij zondig stof zijn, en roept ons tot gebof, met de verzekering van leven. Hij zegt dat wie niet gelooft God tot een leugenaar heeft gemaakt. Ja, Hij zegt het niet alleen, maar Hij zweert het met een eed: Ik hen geen God als u dat niet ervaren zult; wanneer u slechts gelooft, zult u zeker leven. O, dit verzekert God ons, opdat wij geloven zullen. Maar aan wie betuigt de Heere dat? Kijk eens terug, daar vindt u deze betuiging: “Dewijl onze overtredingen en onze zonden op ons zijn, en wij in dezelve versmachten, hoe zouden wij dan leven?” Zo ziet u dat het die zijn, die hun zonden kennen, het leven niet in hun hand kunnen vinden, en denken verloren te gaan. Tegen dezen zegt God: “Nee, gij zult leven en niet sterven; want daarin heb Ik lust, dat gij u bekeert en leeft.” Deze allen en dezen alleen zijn het aan wie het zalige Evangelie verkondigd wordt, dat toch voor armen is.

Hoor dan, zondaren, die onder uw zonden zucht en kermt, die in uw bloed vertreden ligt: gij zult niet sterven. Maar de Heere zegt in het Evangelie: “Leef, ja, Ik zeide tot u in uw bloed: leef.” Ezech. 16:6. Dit Evangelie zullen wij u uit onze Catechismus voorstellen.

*De Heere geve u geloofslicht, om het in te zien en te omhelzen tot uw eeuwig heil.
Amen.*

Wij keren terug tot de verhandeling van onze Catechismus. Wij zagen tevoren hoe de onderwijzer betuigde en aanwees de verloren toestand en diepe ellendestaat van ons

allen, dat wij allen in Adam verdoemelijk waren, welke de gevolgen van de zonde zijn en ten slotte dat ons dit recht ter harte mocht gaan. Ging het ons nu ter harte, waren wij hierdoor geraakt en verlegen, wilden wij maar gaarne tot de genade komen!

Hij heeft ons ook aangetoond de weg ten leven. Die weg is niet bij de Wet te vinden, nee, daar is het voor eeuwig uitgesloten, maar bij de Middelaar en Borg alleen. Deze was niet hij de schepselen te vinden, die heeft Hij allen verworpen; hetzij mensen of engelen, het schoot alles tekort.

Vraagt men nu naar die Middelaar, Wie en waar Hij was? Hij stelt ons Hem allerbeminlijkst voor in Jezus, de God-mens, Die ons van God geworden is tot rechtvaardigheid, heiligmaking en volkomen verlossing. Hij wees aan dat men niets nodig had dan het rechte geloof in Hem. Als dit dan de leer, ook van het paradijs af, geweest is en door alle eeuwen heen, om ons op die Middelaar te wijzen, dat allen die zalig werden in Hem gezaligd zijn, in Jezus Christus, zo ontstaat hieruit de vraag: Wel, wat zijn dat dan voor gelukkige mensen die zo door de Middelaar, Christus Jezus, gezaligd wouden? Zijn dat alle mensen, hoofd voor hoofd?

Vraag 10: Worden dan alle mensen wederom door Christus zalig, gelijk zij door Adam zijn verdoemd geworden?

Het antwoord is: *Nee zij, maar alleen degenen, die Hem door een waar geloof worden ingelijfd en al Zijn wil weldaden aannemen.*

Daarop volgt dan een voorstel van het ware geloof zelf dat wij daarna zullen overwegen.

Nu zullen wij alleen zien dat niet alle mensen, maar alleen de ware gelovigen zalig worden. Dan zullen wij nog enige zwarigheden en bedenkingen, die het verstand opgeeft, trachten op te lossen, opdat de weg tot Jezus ons als de gebaande weg mag voorkomen.

- I. In de eerste plaats komt ons dus de vraag voor: *Worden dan alle mensen wederom door Christus zalig, gelijk zij door Adam zijn verdoemd geworden?*
- II. En in de tweede plaats het antwoord: *Nee zij, maar alleen degenen, die Hem door een waar geloof worden ingelijfd en al Zijn weldaden aannemen.*

I. Worden dan alle mensen wederom door Christus zalig?

Wat de vraag betreft, deze veronderstel dat begrepen is en nu geloofd wordt wat al tevoren is betuigd, dat alle mensen in Adam gevallen zijn en verdoemd geworden.

Maar omdat Jezus de tweede Adam is en genoemd wordt, zo wordt er gevraagd of dan alle mensen ook wederom door Jezus zalig worden? Deze vraag geschiedt niet uit nieuwsgierigheid. Geenszins, een ziel die haar zonde en ellende recht inziet en onder die last daarvan gebukt gaat, vraagt: zó niet. Die vraagt alleen om gered en behouden te worden. De discipelen vroegen eens: "Heere, zijn er ook weinigen, die zalig worden?" Jezus bestrafte dit en keerde ze af, zeggende: "Strijdt om in te gaan door de enge poort", Luk. 13:23, 24. Ook komt deze vraag niet voort uit twistziekte. Immers, hij zegt niet: "Zijn alle mensen weder ten leven uitverkoren?"

Her ware te wensen dat men steeds op het spoor van onze onderwijzer gebleven was. Want de verkiezing en verwerping is geen voedsel voor eerstbeginnenden. Het is een dierbaar, waarachtig en gewichtig leerstuk voor Gods volk, en wel bijzonder in verdrukking.

Als wij de eerste acht hoofdstukken van de brief aan de Romeinen mogen verstaan en

in bevinding kennen, dan zal dit leerstuk ook helder worden in het hart, en wij kunnen zeggen: *Ik weet dat degenen, die God liefhebben alle dingen zullen medewerken ten goede, namelijk die naar Zijn voornemen geroepen zijn.*

Een heilbegerige zondaar die het om zalig worden te doen is, vraagt naar de weg der zaligheid voor zichzelf. Niet zozeer om een toekomstige zaligheid hij het sterven, als wel voor het tegenwoordige. Hij moet reeds troost hebben in leven en dan ook in sterven. Zulle een ziel die haar ellende ziet en gevoeld, en uitroept wat ben ik ongelukkig en een slaaf der zonde, die schrikt en beeft voor dood en hel. *O, ik ellendige, die niet weet waarheen ik ga, het ware mij beter nooit geboren te zijn geweest!*

O, komt het Evangelie in zulk een gemoed, dan denkt hij: Zou ik, zondaar, vergeving kunnen verkrijgen? Zou ik, gebundene, verlossing van zondebanden kunnen verkrijgen? Zou ik, van God vervreemde, die het vonnis des doods in mijn hart draag, weer met God verzoend en tot Hem gebracht kunnen worden? O, wat is dat een grote zaligheid! Het is mij om de bevinding van zalig worden te doen. Ik moet veranderd en vernieuwd worden, daarin is mijn zaligheid; ik moet vrij Zijn van alle zondebanden. Maar daar is zwaarigheid bij zulk een gemoed: Zou ik wel zalig kunnen worden? Mijn zonden zijn zo groot, ik ben een geboeide, ik ben een vloekwaardige, enzovoort. Het is toch het werk en de list van satan als hij de zondaar niet meer in een valse rust houden kan, dat hij het over de andere zijde werdt en niet het verstand begint te redeneren.

Zo wil de onderwijzer alle zandgronden wegnemen en in de rechte grond brengen. Twijfelt u aan uw zaligheid? Dit is recht; want het is niet voor allen, maar alleen voor hen die geloven. In zulk een zin komt de vraag hier voor, als de Catechismus zegt: *Worden dan alle mensen door Christus zalig, gelijk zij door Adam zijn verdoemd geworden?*

Ten eerste, wijst hij dus op de bijzondere genade, om te tonen dat u zalig worden zult. Ten tweede, dat de weg daartoe alleen is het waarachtige geloof. Ten derde, welke de kracht en vrucht is van het levende geloof, waardoor men Jezus wordt ingelijfd en al Gods weldaden aanneemt.

Over de vraag wat dat geloof is, gaat het in het vervolg; thans zullen wij bij deze drie stukken blijven.

1. Een bijzondere genade.

Zullen wij, arme mensen, zalig worden, dan moeten wij overtuigd worden van de bijzondere genade. *De Heere is wel een Behouder van alle mensen, maar allermeeft der gelovigen, naar Paulus*” woord.

De zondaar, die overtuigd geworden is dat de verdoemenis over alle mensen en dus ook over hem gekomen is,, kan zich niet vertroosten met de gedachte: God is mijn Schepper en Onderhouder. Dit is wel een waarheid, maar hij is afgefallen van die Schepper en heeft Zijn toorn verdiend. Zult u nu weer tot de genade van die Schepper komen, dan moet die genade u van gewicht en dierbaar worden. Men mag de paalen van het dierbare Evangelie niet voor de zwijnen werpen. De verzadigden hebben ook dit hemelbrood niet nodig, maar de hondkens, Luk. 14. Men moet overtuigd worden van zijn onmacht om deze genade door zijn eigen werk te kunnen verkrijgen. Men moet leren zien dat het niet van iemands willen en lopen afhangt, maar dat het is “des ontfermenden Gods” Rom. 9:16 Zo wordt men recht grondig overtuigd van de noodzakelijkheid van een genade voor zichzelf, en wordt er daarom gevraagd naar die

genadeweg.

Het antwoord is: Het geloof in Jezus. Van dit stuk weet de mens die in de natuur is niets; allen staan wij onder de Wet, en daarom is leer altijd *doen*. Maar wat moet ik nu doen om zalig te worden? Wat zal ik nu doen dat goed is, opdat ik het leven beërve?

U moet niets doen, maar geloven. Van alle eigengerechtigheid moet u afzien en u tot de genade Gods in Christus wenden. U moet overtuigd worden dat men zich niet alles van zichzelf maar dood werkt, en bij de Wet geen leven te vinden is. Door dit werken wordt men een vermoeide, die het opgeeft. Zo moet ik dan zin krijgen in het geloven dat God mij, zondaar, uit niets tot zaligheid wil doen worden; dat God mij verlossen wil en doen leven. O, daar is een diepe wijsheid Gods in, dat Hij door het geloof een zondaar zaligen wil en niet door de weg van werken. Wie zal de grondeloze wijsheid Gods daarin peilen?

Maar onder alle redenen zijn ook deze:

1. Opdat de zondaar geheel naakt uitgeschud wordt, zodat niets bij hem overblijft dan schande, verfoeing en walging, en hij de Heere alle roem, lof en eer zijn. ‘Waar is dan de roem?’ vraagt Paulus. ‘Hij is uitgesloten’, vervolgt hij. ‘Door wat wet? Der werken? Neen, maar door de wet des geloofs, Rom. 3:27.

2. Het is ook daarom, opdat men de genade Gods en de onnaspeurlijke rijkdom daarvan zou aanbidden. Alzo lief heeft. God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe”, Joh. 3:16. ‘Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en Zijn Zoon gezonden heeft” 1 Joh. 4:10; die de Zoon heeft, heeft het eeuwige leven,” Joh. 3:36. ‘Er is in de liefde geen vrees, want de volmaakte liefde drijft de vrees buiten.’

3. Ook opdat men zou erkennen de vrijheid der genade. ‘Uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave; niet uit de werken, opdat niemand roeme”, Ef. 2:8, 9. God verdraagt niets minder dan dat de zondaar streng zijn arbeid eist, of iets van het zijne aanbrengen wil. Daarom wordt er gezegd: Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid, Jer. 31:3.

4. Zo heerlijk en vrij als de genade is, zo zaligend is het ook; want het kost ons niets, maar het heeft Jezus veel arbeid, bloed en zweet, lijden en strijden gekost. Hij is door God voorgesteld tot een verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Gods rechtvaardigheid, Rom. 3. Wij weten, zegt Paulus, dat wij de erfenis ontvangen, niet die uit de Wet is, maar die uit de genade is, Gal. 3.

5. Ook is de geloofsweg Gode betamelijk, van God verkoren, omdat de mens in die weg in zichzelf altijd blijft een zondig niet en in Jezus alleen zalig; in zichzelf blind en dwaas, maar in Jezus wijs; in zichzelf onmachtig, in Jezus sterk; in zichzelf ellendig en jammerlijk, maar in Jezus heerlijk en zalig wijs; in zichzelf onmachtig, in Jezus sterk; in zichzelf ellendig en jammerlijk, maar in Jezus heerlijk en zalig. ‘Zo hebben wij geen roem, en evenwel roemen wij toch; wij hebben niets, en toch alles in Jezus. Wij zijn in onszelf zondaars, maar in Jezus heilig; in onszelf schuldig, in Jezus rechtvaardig. O, wonderbare weg des geloofs, even Gode betamelijk als heerlijk!

II. Door een waar geloof Christus ingelijfd

Maar de onderwijzer toont ook de kracht des geloofs aan. Het geloof is geen inbeelding of indringing. Het bestaat ook niet in zoeken en wensen alleen, maar het is een kracht Gods, waardoor ik Jezus word ingelijfd en al Zijn weldaden aannemen.

Ik word Jezus ingelijfd of ingeënt als een tak in een boom, zoals een rank aan de wijnstok, zegt Jezus, Joh. 15. Ja, de gelovigen heten daarom vlees van Zijn vlees en

been van Zijn been; iets wat de nauwe vereniging uitdrukt, waarvan Jezus zo vertroostend spreekt. “Ik in hen en Gij in Mij”, Joh. 17:23. Zulk een geloof wil de onderwijzer hebben, waardoor men afgescheurd en uitgerukt wordt van de eerste Adam, van de natuurstaat, van de zonde en zichzelf, als een tak van een boom wordt afgesneden en in een goede of andere boom wordt overgeplant, zo blijven de gelovigen niet die zij tevoren waren; nee, het is: bekeert u!, Ezech. 33. Het is: “Die de Naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid”, 2 Tim. 2:19. Niet alleen van de zonde, maar ook van alle eigengerechtigheid, dat de grootste ongerechtigheid is. Het is hier: die Mijn discipel wil zijn, verloochene zichzelf; die niet verlaat al wat hij heeft, ja, zijn eigen leven, - dat is, die niet een verlorene wil zijn om Mij, - die kan Mijn discipel niet zijn; maar die zijn leven wil behouden, zal het verliezen, doch die het verlaten zal hebben om Mij, die zal het vinden, Matth. 16:27. Zo werkte Paulus: ‘Hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus' wil schade geacht’, Filipp. 3:7. Zulk een geloof dan, waardoor men komt tot een waarachtige verloochening van al het eigene, zodat wij ons schamen over al wat wij hebben, zowel over het goede als over het boze, dat is: “De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechte man zijn gedachten”, Jes. 55:2. Zulk een geloof wil de onderwijzer hebben, waardoor men Jezus dadelijk wordt ingelijfd en toegevoegd, zoals er staat in Handelingen 2:2; daar werden toegevoegd tot de gemeente, die zalig werden. Zodat Jezus in het hart komt wonen en Hij één geest met ons wordt, Ef. 3:17 en 1 Kor. 6:17. Zolang Jezus buiten ons blijft, zijn wij onzalig, maar Jezus in ons is de hoop der zaligheid. Hij moet in ons leven en wij in Hem, Gal. 2: 20. Dat laat zich niet zozeer verstaan door woorden, maar wel bij ondervinding kennen. Wij zullen echter uit de bevinding er iets van zeggen.

Men is in Jezus als in onze grond ingeplant. Jezus' bloed en dood is ons fundament waarop wij staan. Hier vindt men grond, hier vindt men vrede; in Hem berust men, op Hem vertrouwt men; op Hem laat men zich zinken in alle nood en dood.

Jezus is het leven onzer zielen, Die Zijn levenssappen in ons neerzandt. Ik *hen de Wijnstok en gij de ranken*, zegt Hij, Die de ranken al haar inwendig sap mededeelt. Zijn Geest bezielt ons, uit Zijn volheid ontvangen wij genade. Zij leven zo uit Hem, zoals een tak uit de boom.

Wij zijn Jezus zo ingelijfd, dat wij Hem gelijkvormig worden, naar Zijn beeld wordt men van gedaante veranderd, zoals een rank lijkt op de wijnstok en andere ranken. Zo zegt Paulus: “Indien wij met Hem één plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods, zo zullen wij het ook zijn in de gelijkmaking Zijner opstanding”, Rom. 6:5. Zo moet in leven en sterven Jezus Zich in ons openbaren; want men is verordineerd om het beeld van Gods Zoon gelijkvormig te zijn, Rom. 8:29, niet alleen in het lijden hier, maar ook in de heerlijkheid. Jezus kan zulk een lid, dat Hem ingelijfd is niet laten versterven of verloren gaan. O nee, het is één met Christus, Zijn leden, Zijn bruid, Zijn vrouw, uit Hem geestelijk geboren, zoals Eva uit Adam, terwijl hij sliep, uit zijn zijde genomen werd.

Al Zijn weldaden aannemen

Wordt men door het geloof zo een niet Christus, wel, dan kunnen wij ook al Zijn weldaden aannemen, niet één weldaad maar al Zijn weldaden. Hoe neemt men al die weldaden door het geloof aan? Men neemt aan dat het alles voor ons is en moet zijn; men neemt de ganse Jezus aan, men neemt al de beloften aan. Het is: *Jezus is mijn, en ik ben de Zijne*. Al wat Jezus is, heeft en bezit, is ten beste voor de gelovigen, en dat neemt het geloof aan. Zijn heilige ontvanging en geboorte, Zijn afgezonderd leven en Zijn kindsheid, Zijn lijden, Zijn zweet- en bloedstorten, Zijn striemen, wonden, dood, opstanding, hemelvaart en zitten ter rechterhand Gods. Al het goede daardoor

verworven, Zijn Geest, Zijn hemel rijk, Zijn Vader, onze Vader, alles is het mijne, zegt het geloof, als ik maar in Jezus ben. Al die rijkdom wordt door het geloof aangenomen; het geloof kan niets daarvan missen, het neemt liet alles op Gods aanbieden.

En is men er nu zeker van dat men dat alles aan neemt, zo bevindt men ook waarlijk dat het het onze is; men ervaart het. Men is daarbij niet als degene die dromen en leeg van alles zijn. Nee, maar men ondervindt in waarheid dat degene die de Zoon heeft ook het leven heeft en het leven gevoelt in zijn ziel.

Dit aannemen is niet een daad die voor eens afgedaan is, zeker niet; maar alle dagen is het weer een opnieuw aannemen van Jezus en al Zijn weldaden. Net is hier een gedurig nemen en eten van Jezus' vlees, een drinken van Zijn bloed; zonder dat heeft men geen leven. Het is hier een gedurig ontvangen: "Daarom also wij een onbeweeglijk Koninkrijk ontvangen, laat ons de genade vasthouden", Hebr. 12:28. Opent men de mond, men wordt vervuld; terwijl het een ontvangen en aannemen is en blijft.

Dit aannemen kan geen duivel ons beroven of wegnemen. Maria heeft het goede deel verkoren, dat van haar niet zal weggenomen worden, Luk. 10:42. Wij zijn Christus deelachtig, zegt Paulus, zo wij anderszins deze vaste grond blijven vasthouden ten einde toe, Hebr. 3:14. Dat hangt niet aan ons, als een voorwaarde van onze trouw, ganselijk niet; maar aan het blijven in het geloof, waartoe Paulus vermaant. "Zij is een boom des levens dengenen, die haar aangrijpen, en elkeen die haar vasthoudt, wordt welgelukzalig", Spr. 3:18.

Nu behoef ik niet te bewijzen dat zulk een gelovige zalig is. Want is er groter zaligheid dan Jezus te hebben, en in Hem de Vader en de Geest, en met Hem al Zijn verworven schatten en gaven van vrede, vrijheid en blijdschap?

Maar daar vervalt nu ook al de waan van mondchristenen, die het geloof slechts bij naam, maar niet in liet hart kennen en daarom van deze zaligheid niets weten. "Zalig toch is de mens, wiens zonden vergeven en wiens ongerechtigheden bedekt zijn", Psalm 32:1. En daarom moet ik nog opmerken hoe wijs onze Catechismus spreekt in de woorden: "Die Jezus en al Zijn weldaden aannemen." De wereld, de mondchristen wil de weldaden wel aannemen - hoewel ook niet alle - en wil wel zalig worden, maar zij willen Christus niet aannemen, Christus en al Zijn weldaden, zegt de Catechismus. Zij moeten eerst de bruidegom hebben en dan de bruidsschat. Ik wil zeggen: zij moeten Christus' Persoon Zelf hebben, en dan Zijn goed met Hem. Daarom is het dwaas dat men een toe-eigening van Jezus' gerechtigheid wil, zonder in Christus te zijn. Als ik deel aan Christus heb, dan heb ik het ook aan Zijn gaven. Buiten de vereniging met de persoon bestaat er ook geen deelgenootschap aan zijn gaven.

Ik kan Jezus niet aannemen tenzij ik eerst Hem word ingelijfd. Daarom zegt de onderwijzer alweer *dat ik Jezus word ingelijfd, en al Zijn weldaden aanneem*. De genade gaat vooraan, dan werken wij; de Vader trekt tot de Zoon, dan kunnen wij: "Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen", Joh. 6:37 is Zijn woord. Als Hij trekt, lopen wij; Hij maakt eerst een verbond met ons, en dan wij met Hem. Daarom "Ziet u dat de Catechismus zo onderwijst, dat het alles uit genade is.

Nu zouden wij met dit bericht wel tevreden zijn als wij in diepe eenvoudigheid stonden. Maar omdat het vlees mort, waaruit het redeneren over de genade gerezen is, zo brengt men vele bezwaren naar voren. Stond men in een kinderlijke ootmoedigheid en lieten wij ons door het geloof aan de genade over, wij zouden die veel eerder ondervinden dan door het redeneren. Wie het nu echter ook daarom te doen is, die dient te weten dat men door het redeneren tot twee uitersten vervallen is, de men

beide te vermijden heeft, en in het midden van de paden des rechts heeft te wandelen. Dit nu wensen wij aan te wijzen, naarmate de Heiland ons licht geeft.

Door het redeneren wijkt men daarheen af dat een wereldling, die de brede weg verkiest, denkt: wat behoef ik mij zo te bekommeren over de zaligheid? Jezus is voor alle mensen gestorven. Een ander die de vreeze Gods meer behartigt, zegt: dit is zo niet, de genade is alleen voor de uitverkorenen. Deze wil dus niet geloven, of hij moet eerst weten dat hij een uitverkorene is.

Dit is beide verkeerd, en zijn twee uitersten waartussen men een veilig middenpad moet treffen.

1. Op het eerste zeg ik: is Jezus voor alle mensen gestorven; waar staat dat in de Bijbel? Ik lees daar wel dat Christus voor allen gestorven is, maar niet voor alle mensen. Dat voor allen is dan voor allen die tot zulk een maatschappij behoren, tot zulk een hoofd.

Maar zegt dat voor alle mensen? Is het omdat ik een mens ben? Is dat genoeg, omdat God mijn Schepper is? Is het genoeg dat Hij mij geschapen heeft? Wel, dan moet ook geen mens verloren gaan, en dit is immers een misbruik tegen de genadeleer. Zegt Jezus niet: "Ik bid niet voor de wereld"?, Joh. 17:6. Wordt er niet gezegd dat Hij Zijn leven gesteld heeft voor zijn schapen, Joh. 10, dat Hij Zijn gemeente met Zijn bloed gekocht heeft, Hand. 20:28, dat Hij Zijn volk zalig maakt van hun zonden? Dat staat immers duidelijk in Gods Woord.

2. Als het geen waarheid was dat er een bijzondere genade is, waar bleef dan de ganse genadeweg? Die Hij gekocht heeft, die Hij verlost heeft, die verandert Hij, die vernieuwt Hij. Al wat de Vader geeft, komt tot de Zoon, hen maakt de Zoon vrij, Joh. 8. Hij heeft "Zichzelf voor ons gegeven opdat Hij Zichzelf een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken", Titus 2:4. Wat zou het mij kunnen troosten dat de Heiland mij verlost of gekocht had, als ik een slaaf en gevangene bleef? Het is ook zeer kwalijk als anderen zeggen: Jezus heeft de zaligheid verworven en mogelijk gemaakt voor alle mensen, maar het staat aan de mens die aan te nemen.

Daar nu wil de natuurlijke mens graag aan, Hij wil zelf de uitwerker zijn van zijn eigen zaligheid, opdat hij ze niet aan God te danken zou hebben; hij wil toch zo afhankelijk van God niet zijn. Maar dit is een verschrikkelijke tegenstreving tegen de genade. Dat kan een ziel waarin de minste ware genade is niet anders dan verfoeien.

Dan komen nu anderen die Godvruchtiger zijn, en zeggen: Dat is juist; Jezus is voor Zijn volk, voor Zijn schapen alleen gestorven; daarom moet ik eerst weten dat ik zulk een ben, ik moet eerst wedergeboren worden en blijken hebben dat ik genade bezit. Hieruit moet ik besluiten dat ik verkoren ben en daarop geloven. Dit deugt ook niet. Waar staat dat geschreven, ik heb het nooit in de Schrift gelezen dat Jezus voor de uitverkorenen gestorven is? Ik lees wel: "Hij is te zijner tijd voor de goddelozen gestorven", Rom. 5:6; Hij is voor zondaren, voor krachtelozen gestorven, en wat dies meer is.

Op die grond was ook Jezus' bevel: "Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen. Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden", Mark. 16:16; Matth. 28: 19. Daarom hebben de apostelen het ook zo algemeen aan allen verkondigd en opgelegd: "Vermanende een iegelijk mens en lerende een iegelijk mens in alle wijsheid, opdat wij zouden een iegelijk mens volmaakt stellen in Christus Jezus.", Kol. 1:28 Het zij u dan bekend, mannen broeders, dat door Dezen u vergeving der zonden verkondigd wordt. Hand. 13:38.

De genade wordt op Gods bevel aan alle mensen verkondigd, en wel zo, dat Jezus Zelf

tegen de goddeloze Joden zege Mijn Vader geeft u het ware Brood uit den hemel”, Joh. 6:32. Deze verkondiging van het Evangelie is naar de waarheid en waarachtige bedoeling Gods, en in ware bedoeling op Zijn bevel geschied. Het is niet naar mijn oordeel, maar naar *Gods* oordeel.

Ja ziel, die Heiland Die geweend heeft over Jeruzalem, is het ernst om u zalig te maken. God betuigt het u allen dat Hij geen lust heeft in de dood des zondaars. Daarom paart God Zijn Geest ook bij de prediking van het Evangelie volgens Zijn belofte: “Mijn Geest Die op U is, en Mijn woorden die Ik in Uw mond gelegd heb, die zullen van Uw mond niet wijken”, Jes. 59:21. Die Geest twist en klopt daarom nog aan uw hart als u roering en overtuiging gevoelt. Was de lankmoedigheid Gods voorbij, dan zei Hij: “Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten met den mens”, Gen. 6:3. Daarom zegt de Heere: Wat is er meer te doen aan Mijn wijngaard, hetwelk Ik aan hem niet gedaan heb?” Jes. 5:4. Ziedaar dan, het is de Heere ernst. Hij wil u zalig hebben!

3. Eindelijk, als de voorstelling van het Evangelie waarachtig is, heeft zij ook een waarachtige grond. Jezus' bloed is zo algenoegzaam dat, al waren er duizend werelden te verzoenen, deze alle daardoor verzoend zouden kunnen worden. Daarom spreekt de Schrift zo van alle. “Hijs een Verzoening voor onze zonden; en niet alleen voor de onze, maar ook voor de zonden der gehele wereld, 1 Joh. 2:2, en toont ons er de algenoegzaamheid van aan. Deze algenoegzaamheid is duidelijk en klaar, omdat Jezus alles voldaan heeft. Geen handschrift blijft er dat gescheurd is; Jezus heeft alle gerechtigheid vervuld, Matth. 3:15. Hij heeft al de vloek en toorn Gods gedragen. Daarom zegt de Catechismus dat Hij de ganse toorn Gods gedragen heeft, die ontstoken was tegen het ganse menselijke geslacht. Niet de halve, maar de ganse toorn Gods droeg Hij. Jezus heeft de duivel geheel overwonnen en zijn kop vertreden, zodat het nu is: *Gevangenen, kom uit de vangst des tirans!* Jes. 49:25. O, Jezus is de Rotssteen, Wiens werk volkomen is. Hij is geen halve Zaligmaker, maar maakt volkomen zalig allen, die door Hem tot God gaan, Hebr. 7:24. Dit wordt nu verkondigd aan allen door het Evangelie. “En er geloofden zovelen als er geordineerd waren tot het eeuwige leven”, Hand. 13:48.

Ten slotte, wat doet Jezus nog een arbeid omtrent de zielen, in en door de prediking van het Evangelie. Daarom komt Hij nog niet ten gerichte, opdat niet een verloren ga, maar allen tot bekering komen, 2 Petr. 3:9. Hij zendt Zijn gezanten, die daarom ook gaarne alles lijden en verdragen. Ja, die bidden van Christus” wege: laat u met God verzoenen. Paulus zegt: “God wil dat alle mensen zalig worden”, t Tim. 2:4, en de Heiland zegt: “Zegent ze die u vervloeken; doet wel dengenen die u haten, opdat gij moogt kinderen zijn uws Vaders, Die in de hemelen is, want Hij doet Zijn zon opgaan over bozen en goeden”, Matth. 5:44, 45. Maar de mens wil niet geloven dat God zo genadig is, wegens de vijandschap die in het hart is tegen God. Paulus legt zijn zaak open in 2 Korinthe 5:19 en 2o: “God”, zegt hij, “was in Christus de wereld met Zichzelve verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, en heeft het woord der verzoening in ons geeld: zo zijn wij dan gezanten van Christus” wege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christus’ wege: Laat u met God verzoenen.”

Wat moet ik dan geloven? Maar nu is de vraag: Als ik dit getuigenis geloof, wat moet ik dan geloven? Dat ik in Christus verkoren ben?

Nee, maar ten eerste dat Jezus voor zondaren gestorven is en ten tweede dat die in hem gelooft en zich aan Hem toevertrouwt, zeker zalig zal worden. Die in de Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven; maar die niet gelooft zal verdoemd worden, staat er

geschreven.

Waarom verdoemd? Omdat hij niet verkoren is? Omdat Jezus niet Voor hem is? Omdat God niet genadig is? Och nee, maar omdat hij niet geloofd heeft. Het getuigenis dat God van Zijn Zoon getuigt, is: “De toorn Gods blijft op hem”, Joh. 3:36, dat is: hij was een kind des toorns door de zonde, en omdat hij niet wil geloven, noch zich laat helpen, moet hij onder die toorn blijven en als een kind des toorns sterven.

Nu zal men zeggen: maar hoe kan dit samengaan?

God biedt Zijn genade allen aan. God verdoemt, omdat men niet gelooft; en het geloof is een gave Gods, Ef. 2:8. Wie zich hieraan ergert, heeft nauwkeurig toe te zien. “Zult gij tot de volmaaktheid toe den Almachtige vinden?” Job 11:7. “Zij is hoger dan de hemelen, dieper dan de hel.” “O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods! Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen”, Rom. 11:33. Maar dit weet ik: aan de ene zijde dat God rein blijft in Zijn wegen, en aan de andere zijde dat Hij geen arme zondaar Zijn genade weigert die tot Hem om genade komt.

TOEPASSING

Ik zal, overgaan om dit wat nader op uw harten te drukken. U zult allen rekenschap geven moeten van het horen van het Evangelie, omdat de Heere ons zal richten “naar mijn Evangelie”, Rom. 2:16. Maar het gaat eigenlijk de armen aan; de armen wordt het Evangelie verkondigd, Matth. 11:5. Wat heeft het Evangelie met de rijken te doen? Zondaren, die niet weten dat zij jammerlijk, arm, blind en naakt zijn, is dit een geringe aankondiging; de gezonde mensen verachten de medicijnen die voor de zieken dierbaar zijn. Zo zei Jezus: “Die gezond zijn, hebben den medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn; Ik hen niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering”, Matth. 9:17, 18.

Als het Evangelie nu tot u gesproken wordt, is het in de eerste plaats gericht om u tot armen en zieken te maken, wat dus ook het eerste werk is van een evangelist. Geloof u dat? Zo ja, dan verkondig ik u ruim en vrijmoedig Jezus. “Deze ellendige riep, en de HEERE hoorde, en Hij verlostte hem uit al zijn benauwdheden”, Psalm 34:7. Geen ellendige die Jezus nodig heeft, kan verloren gaan. Dat is de algemeenheid der genade. Al de armen, al de zondaren, alle zieken kunnen genezen, alle vijanden kunnen verzoend worden, alle rebellen kunnen pardon verkrijgen. Dat verkondigt het Evangelie, en die dit aanneemt, heeft het getuigenis dat hij aangenomen heeft straks in zich en bevindt het als waarachtig. Wie dit verwerpt, die ondervindt dat niet, maar dit is niet de schuld van het Evangelie.

Wie een Farizeeër is en zichzelf kan helpen, heeft geen Zaligmaker nodig. De rijke schaamt zich om te bedelen en een aalmoes aan te nemen, die hij niet nodig heeft. Wie als een Farao zich verheft tegen de Heere, die ontvangt Paulus” antwoord terecht: “O mens, wie bent u, die tegen God antwoordt? Zal ook het maaksel tot dengene die het gemaakt heeft, zeggen: Waarom hebt gij mij also gemaakt?” Rom. 9:20. Zo moet dan de vermetele zondaar ervaren dat hij het tegen God niet kan uithouden.

“O alle gij, dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt koopt en eet”, Jes. 55:1, om niet kunt u het verkrijgen. Jezus roept u: Kom, belaste en beladen zondaren! Gij zult rust vinden voor uw zielen, Matth. 11:28, 29. Is het niet een grote liefde dat God zo lang Zijn genade u heeft laten aankondigen? Hij zendt ons niet alleen Zijn enige, geliefde Zoon in de wereld en laat alles voor ons verkrijgbaar worden en afdoen, maar Hij roept en lokt ons bovendien nog tot Hem, om Hem met Zijn schatten aan te nemen.

Het is voor Zijn liefde niet genoeg om u uit de hel eenmaal in de hemel te brengen, maar Hij wil dat u hier in de tijd reeds zalig zult zijn. U zult hier al een hemels en zalig leven hebben en de liefde Gods in uw hart gevoelen, met het beginsel der eeuwige vreugde. O, neem dan deze aanbieding in acht. “Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen?” Hebr. 2:3.

Dat er zo weinig mensen zalig worden, moet dat niet onze harten treffen? Toen Jezus tegen de discipelen zei: Ten van u zal Mij verraden”, vroegen zij allen: “Ben ik het, Heere?” Als Jezus gezegd had: een van u allen zal verloren gaan, zouden zij niet gevraagd hebben: ben ik het ook, Heere?

Maar nu zegt Jezus: “De poort is eng en de weg is nauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er, die denzelven vinden”, Matth. 7:14. Velen zullen zoeken in te gaan en niet kunnen, als de deur gesloten zal zijn. En waarom dan nu niet bekommerd, verontrust en zoekende om uw arme ziel te redden?

Nu, daartoe hebben wij opdracht en roeping, om u te dringen, te dwingen om in te komen. Wij bidden u: *laat u met God verzoenen*. God heeft getoond, door u in de doop op te nemen, dat Hij genade en verlossing heeft in Christus’ bloed. Hij roept u door de stem van Zijn knechten tot dit bloed. En behoeft geen slaaf der zonden te blijven. Wat draalt u dan nog, zondaar! Wilt u zonder nood verloren gaan? Jezus roept: “Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde!”

Wil nu iemand in zijn zonden blijven? Heeft hij de wereld liever, of de lust des vleses en der ogen, de grootsheid des levens? Verkiest hij dit voor de zaligheid die Jezus geven wil, ja, stoot hij die zaligheid met handen en voeten van zich af; dan is de genade niet voor u, dat moeten wij u zeggen. En wilt u zich echter de genade toe-eigenen, dan weet u niet wat u doet. U verloochent die Heere, Die u gekocht heeft, dat is: u verloochent Jezus, hoewel u zegt en meent dat Hij u gekocht heeft. En zo acht u dat dierbare bloed onrein, en welk een straf zullen zij ontvangen die het bloed van de Zoon Gods onrein hebben geacht!

Die schrik des Heeren moet u kennen, en daarbij de onmogelijkheid om door eigen kracht zalig te worden. Het is lichter dat een kemel gaat door het oog van een naald, dan dat een rijke zalig wordt.

Is hier dan iemand die het goede zoekt, die vele plichten doet en zich beijvert om zalig te worden? Is er zulk een hier, die heeft met mijn Evangelie ook niets te doen. Zulk een zegt niet: ik ben ziek, maar die vindt het leven nog in zijn hand. Zij mogen echter zoveel werken als zij willen, ja, zich dood werken, het kan niet helpen, zij zullen veel erger worden. Maar als er een echte onrust komt en men benauwd aan het hart wordt, en ziet dat men al zijn arbeid besteed heeft voor hetgeen geen brood is, o, dan komt men hier om zich in vettigheden te verlustigen, Jes. 55:2.

Wij hebben oren hebben, anders horen wij de stem niet. Het hart moet geopend worden, zoals de Heere het hart van Lydia opende, zodat zij acht gaf op het woord, Hand. 16:4; dan wordt het geloof gemakkelijk. Het hart moet doorploegd zijn, anders gaat het zaad verloren. Waren hier nu maar doorgeploegde harten, daar is zaad genoeg. Jezus is genoeg voor allen, indien er maar oren zijn om te horen. Is er een open hart, daar is de prediking, en men ontvangt. Dan ziet men dat er genade is voor zondaren.

Gevoelt men reeds wat van dat doorwonde hart, voor zulke oren spreekt men niet tevergeefs. Is men bij zichzelf verloren, dan grijpt men naar het Evangelie, en o, wat een wonderlijk woord: *Jezus is gekomen om zondaren zalig te maken*. Daar vallen alle zwarigheden weg, men grijpt de Heere, op Zijn woord, aan. Zulk een ziel moet zich niet begeven tot redenering over de genade, maar komen tot de voorgestelde genade.

En wilt u weten hoe men hier het best toekomt? Wanneer wij alle werken beginnen en vlijtig alle plichten aangrijpen om onszelf te helpen, en dan gevoelen dat niets gelukt om ons in de ware rust te brengen. Als men zo alles verteerd heeft, van honger vergaat en uit die nood moet roepen: o, wat raad, ik verga! dan worden wij vatbaar voor de bijzondere genade. Welk een troostwoord is dan het spreken van de apostel: "Zo is het dan niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermden Gods." Ik kan mijzelf niet helpen, dat gevoel ik; zo moet mij dan Jezus' erbarming helpen. Mijn wil, mijn lopen doet niets, maar de ontferming Gods doet mij alles.

Is men een recht arme, verloren en verdoemenswaardige zondaar in zijn ogen geworden, dan heeft men niets te zeggen tegen de verkiezing, ja, helemaal niets. Men zegt: 'God Die ellendigen heeft verkoren, moet Zich ook over mij ontfermen. Jezus neemt verlorenen aan en ik ben een verlorene; men kan niet ophouden te roepen, te kermen als men zijn ellende recht gevoelt.' Verkoren of niet-verkoren, denkt zulk eed ziel, ik moet zalig zijn. Ik zal het hij de Ontfermer wagen, kom ik om zo kom ik om. Mijn Heiland neemt zondaars aan, en neemt Hij die aan, wel, ik ben een van de voornaamste der zondaren. Zo wil ik dan aanhouden; dan zal Hij met mij gediend zijn, omdat hij zegt: "Waar de zonde meerder geworden is, daar is de genade veel meer overvloediger geweest", Rom. 5:20. Zo wil ik mij dan aan de genade overgeven, opdat ik die eeuwig mag prijzen, meer nog dan Zacheüs de tollenaar, een Maria Magdalena, de verloren zoon of de moordenaar aan het kruis.

Het is niet de zonde die Jezus in de weg staat, maar onze vermeende vroomheid. Nu, ik heb niets wat, goed is, ik ben enkel zonde, ik lig ter dood toe gewond. Dit moet Jezus, de ware Samaritaan, het hart breken om Zich in ontferming mij aan te nemen, en olie en wijn van Zijn genade in mijn wonden te gieten. Hoe meer vergeving ik vind, hoe meer ik liefheb; want die veel vergeven is, zegt Hij, heeft veel lief.

Het is waar, mijn zonden staan als bergen voor mij, maar Jezus' algenoegzaam bloed overstroomt die alle, Zijn genade is overvloedig over zondaren. Ik ben wel een slaaf der zonde en onmachtig mijn banden te verbreken, maar de Zoon kan mij vrijmaken. Ja, het is waar, mijn toestand is afschuwelijk, ik kan niet uitspreken hoe ik ben, vol ongeloof en onbegrijpelijke boosheid, maar de genade is een oneindige genade. Zo besluit de ziel en komt alle redenering van het boze, vijandige hart te boven, en zegt: 'Mijn Heiland neemt de zondaars niet alleen aan, maar Hij eet met hen; ik wil bij Zijn zondaarslievend hart aanhouden.'

Wil men zo iemand met hoop op de hemel troosten, zonder de genade hier in de ziel te ervaren?

O, dit is hem een schrik. 'Nee, zegt hij, ik moet verlossing, vergeving en vrede ondervinden of ik sterf.'

Wilt u hem troosten met dit of dat goede werk?

O nee, zegt de ziel, stel mij liever mijn zonden voor, opdat ik als een verootmoedigde een voorwerp voor Jezus' genade mag zijn. Hoewel ik veel had, ik moet Jezus hebben, anders is mij alles niets. Ik moet in Jezus zalig zijn. Legt men zich dan als een veroordeelde zondaar die niets heeft en niets kan voor Jezus' voeten neer, en roept en schreit men zo lang om genade tot men die verkrijgt, dan kan men zeggen: Gode zij lof, Jezus heeft ook mij aangenomen.

Nu, zovelen als er onder ons zijn die de ervaring van de genade hebben, deze roep ik tot getuigen of ze niet zalig zijn die in Jezus geloven. Het is zalig al Zijn weldaden te mogen aannemen, Jezus' gerechtigheid en heiligheid, Jezus' genade, leven en vrede te ervaren, van zondebanden vrijgemaakt te worden en van een gebonden slaaf een

vrijgelatene des Heeren te zijn. Is dat niet zalig? O ziel, die het ervaren hebt, prijs het alle mensen aan en zeg hun hoe wel u het hebt, opdat zij er ook op mogen verliefd worden.

Maar deze zaligheid moet zich ook nu meer en meer in u openbaren, en wel langs deze weg: dat u langer hoe meer inziet in uw diepe bederf en verdoemelijke natuurstaat, al bent u daaruit verlost. Als men in de genade is, ziet men eerst recht wie men was, en moet men menigmaal uitroepen: 'Is het mogelijk, Heere Jezus, dat u zulk een diep verdorven mens als ik ben, hebt liefgehad? Ik kan Hem niets tot dank geven dan een onrein hart; ik bederf het nog alle dagen. Hebt U mij van eeuwigheid liefgehad, mij getrokken met goedertierenheid uit zulk een macht der duisternis, uit zulk een blindheid, uit een zo vijandig eigen verstand, uit zoveel eigengerechtigheid, uit zoveel waan van eigen goed, uit de sterke banden van eigenliefde en slaafse dienstbaarheid? O, eeuwige barmhartigheid! Ik zal U loven, prijzen en danken.'

O, dank de Vader, Die u getrokken heeft uit de macht der duisternis en overgezet in het Koninkrijk van de Zoon Zijner liefde. O, loof het Lam, Dat u gekocht heeft door Zijn bloed! Hij zij u alle dagen lief! Leef en zweef in Zijn liefde, laat u allen wassen, reinigen en genezen, en leef zo in, door en tot Hem. Neem wat Hij u geeft, eet Zijn vlees, drink Zijn bloed en geniet zo een zalig leven.

Hebt u grond in Jezus gevonden, u vindt hier een vaste ankergrond, die u de duivel of wereld niet zal ontroven noch er u van afdrijven, Zijn doorboorde handen en voeten. Zo zeker die wonden daar zijn, zo zeker bent u in Zijn handpalmen gegraveerd en zo zeker is u uw verkiezing: geen satan, geen vijand kan u die schar beroven, of u daaruit stoten.

Maar het kan wel gebeuren dat u, door u met de wereld in te laten of aan haar toe te geven, de zoete rust en die zaligheid, welke u anders in uw Jezus geniet, verliest. Bevindt u dit, ziel, die deze zaligheid kent? U kunt u daarmee niet troosten dat u evenwel hoop hebt om eens in de hemel te komen. Nee, daar zoekt men, daar worstelt men, daar strijdt men door alles weer heen, totdat men het weer gevonden heeft; want het leven daarbuiten is de dood. Waak dan, want de vijand lokt u, omdat hij u de hemel niet gunt.

Hebt u dan Jezus Christus de Heere aangenomen, wandel en blijf dan in Hem, Kol. 2:6; blijf in Hem, opdat Uw blijdschap vervuld worde, 1 Joh. 2:28. Dit zij dan maar uw enige blijdschap en zorg en kommer, hoe u in Jezus mag blijven.

Vraagt u hoe? Blijf bij Jezus' wonden; geen vijand kan u schaden, zolang u daar geborgen blijft. Als u naar Christus' kruis leeft, dan hebt u geen nood voor de verlokking der wereld. Hoe meer u Jezus nodig hebt en vindt, hoe meer u van Hem en uit Zijn volheid genade voor genade ontvangt.

Nu, dat zij dan uw leven: gedurig ontvangen, gedurig halen en de mond openen; Jezus wil gestadig geven, vervullen en schenken. Wij buigen ons in diepe ootmoed in het stof en aanbidden Zijn liefde. O kinderen, eet en drink alle dagen Jezus' vlees en Moed tot verzadiging; u mag, u kunt dat Hieruit zal dan uw vordering in heiligheid vloeien. Die in Mij blijft, die draagt vele vruchten, zegt Hij, Joh. 15:5.

Tenslotte, u kunt dan ook wel begrijpen hoe zulk een te moede is. Zou zulk een bevreesd zijn voor het sterven? Nee, waar Christus het teven is, ziet men het sterven voor gewin aan, Filipp. 1:21. Daar is de vreze des doods geweken. Zou men daar ook nog een zware strijd hebben? Nee, daar is een ruime ingang in het eeuwige Koninkrijk.

En zou men denken dat zulk een bestaan de weg tot hoogmoed is? Nee vrienden! Die zo denkt, kent de weg nog niet; zij roemen, maar niet in Jezus. Zij zijn verzoende zondaren, goddelozen die vergeving ontvangen hebben, vrijgemaakte slaven,

onmachtigen in zichzelf; maar ontvankelijk en vatbaar voor de genade, die alles vermogen door Christus Die hun kracht geeft. Veeleer keer ik dit om en zeg: deze weg is het enige medicijn om de hoogmoed des harten te breken. Zo vindt men bij zich niet anders dan schande, en geeft men Jezus en de genade de eer van alles.

Zo is het in het hart en in de mond: 'Wij zijn zondaren, Heere Jezus, Gij Verlosser en Heiland; wij ellendig, Gij genadig en barmhartig; wij behoeftigen die alle ogenblikken genade nodig hebben, Gij de Algenoegzame Die alle ogenblikken met genade wilt bevochtigen.'

En blijft dit onbegrijpelijk voor de wereld, het is verstaanbaar in de genadeleer voor de genadekinderen, die bekwaam gemaakt worden om de vrije genade eeuwig te roemen.

Hem, Die ons gewassen heeft in Zijn bloed en Die ons heeft liefgehad, zij eer en dankzegging tot in eeuwigheid! Amen.

Indien wij de getuigenis der mensen aannemen, de getuigenis Gods is meerder; want dit is de getuigenis Gods, welke Hij van Zijn Zoon getuigd heeft.

Die in den Zone Gods gelooft, heeft de getuigenis in zichzelf; die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, dewijl hij niet geloofd heeft de getuigenis, die God getuigd heeft van Zijn Zoon. En dit is de getuigenis, namelijk dat ons God het eeuwige leven gegeven heeft; en ditzelve leven is in Zijn Zoon. Die den Zoon heeft, die heeft het leven, die den Zone Gods niet heeft, die heeft het leven niet.

Deze dingen heb ik u geschreven, gij die gelooft in den Naam van den Zone Gods; opdat gij weet, dat gij het eeuwige leven hebt, en opdat gij gelooft in den Naam des Zoons van God. 1 Johannes 5:9 -13

Wat de bestendige kracht van het ware geloof is, kunnen wij het beste leren uit Paulus' getuigenis in 2 Korinthe 4:13: "Dewijl wij nu denzelfden Geest des geloofs hebben, gelijk er geschreven is: Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken; zo geloven wij ook, daarom spreken wij ook."

Daar zien wij wat het geloof vermag en vanwaar het komt. Het geloof is een sprekend iets; waar men gelooft kan men spreken, maar niet zwijgen. Men moet getuigen wat men gelooft: Hetgeen wat wij gehoord hebben, hetgeen wij gezien hebben, hetgeen wij gesmaakt hebben van het Woord des levens, dat getuigen wij ook. Wie met het hart waarlijk gelooft, die wordt ook sprekende en getuigende met de mond.

Wie niet gelooft moet verstommen, als het erop aankomt, maar wie waarlijk gelooft mag spreken in nood en dood. Wordt men geacht als een schaap ter slachting en vervolgd en gedood om Jezus' Naams wil, dan houdt de gelovige daarom niet op te spreken, zoals Paulus daarvan in het vorige van dit hoofdstuk uit eigen bevinding getuigenis gaf. Hoewel zij gestenigd werden en met banden en dood bedreigd, zeggen zij: wij kunnen niet zwijgen, maar moeten getuigen, als men ziet, Hand. 4:20. Men moer niet denken: dit was wel waar voor de apostelen, maar niet voor alle geloof Nee, Paulus zegt, zoals geschreven is in Psalm 16:13, deze woorden van David aanhalende: "Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken"; en voegt er dan nog bij: "Dewijl wij nu denzelfden Geest des geloofs hebben, zo geloven wij ook, daarom spreken wij ook", 2 Kor. 4:13.

Zie, daar komt het vandaan; niet als wij die of die zijn, maar of die kracht Gods door de Geest in ons werkt. Als wij dat ingewerkte geloof ontvangen dat de Geest werkt, dan heeft het die uitwerking, en anders ook niet. Als onze Hogepriester Jezus, de lamp van onze harten met de olie des Geestes vervult, dan is het geloof als een helder brandend licht, dan geeft het kracht en vuur om de wereld te overwinnen. Dan kan men zingen: "Gij zult mijn hoorn verhogen, gelijk eens eenhoorns; ik hen met verse olie overgoten", zoals er in Psalm 92:11 staat. Als de olie van de Geest uit de pers rijkelijk neervloeit, namelijk uit de wonden van Jezus Die de pers alleen getreden heeft, en de ziel in die wonden zo gelooft en de kracht daarvan ervaart, dan gelooft zij door alle zwarigheden heen en overwint alle bestrijdingen van de vijand. Al de werkers der ongerechtigheid worden dan verstrooid, zoals in vers 11 staat, "maar Gij zult mijn hoorn verhogen, gelijk eens eenhoorns."

Deze Geest des geloofs van David en Paulus moeten wij dan ook hebben; dit is het oude christengeloof, daardoor hebben zij geleefd en alles verricht. Denk niet dat men met minder geloof er doorkomen zal; de Geest verandert niet, Hij is nog Dezelfde

voor Zijn volk. De gelovigen zullen stromen des levenden waters uit hun buik vloeien, Joh. 7:3 & Het moer hier van geloof tot geloof gaan, Rom. 1:17; van dat beproefde geloof dat op die wijze overwint en zaligt. Daarvan spreekt de onderwijzer, en hoewel dit geloof veelszins verstorven schijnt, is het echter niet minder in allen die waarlijk geloven.

Wij willen dan onder de bijstand Gods volgens de leer van de Catechismus u datzelfde geloof van die Godsmannen voordragen. De Catechismus stelt ons niet een geloof in zijn hoogste trap voor, als men zegt dat dit wel bij sommige van Gods kinderen, maar niet bij allen gevonden wordt. Nee, let wel op het voorgaande.

Daar was gevraagd in de vorige vraag: *Worden dan alle mensen wederom door Christus zalig, gelijk zij door Adam zijn verdoemd geworden?*

En het antwoord zegt: *Nee zij; maar alleen degenen, die Hem door een waar geloof worden ingelijfd en al Zijn weldaden aannemen.*

Nu is er de vraag: ***Wat is een waar geloof?***

Dit moet dan immers zulk een geloof zijn, dat zij die allen hebben. Laten we dit gewichtige stuk zo betrachten dat wij, elk voor zichzelf, op zijn hart wel acht geeft om te zien of hij dat geloof ook deelachtig is.

Twee stukken zullen wij, onder inwachting van Gods licht en onder afsmeking van des Heeren invloed overwegen.

- I. De vraag waarom de onderwijzer met nadruk zegt: *Wat is een waar geloof?*
- II. Het antwoord hoe het met het ware geloof gelegen is: *Een waar geloof is niet alleen een stellig weten of kennis, waardoor ik alles voor waarachtig houd, wat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft, maar ook een vast vertrouwen, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken is, uit louter genade, alleen om de verdienste van Christus wil.*

Daaruit zullen wij dan zien,

1. Eerst de wezenlijke stukken die tot het geloof behoren en ervan deel uitmaken.
2. Daarna wie de Werkmeester daarvan is.
3. En hoe het in het hart komt, namelijk door het Evangelie.

Nodige stukken, welke de Heere Zelf in onze harten onder dit voorstel moge werken door Zijn Geest, of in aanvang of bij voortgang, om de wereld te overwinnen! Amen.

Waarom wordt er niet gevraagd: *Wat is geloof?* maar met een bijgevoegd woord: *Wat is een waar geloof?*

De onderwijzer had te doen niet een waarlijk overtuigde zondaar, die gebracht was tot kennis van zijn ellende, zoals uit de vorige stukken blijkt. Is iemand nu recht overtuigd, is hij een ontblote zondaar geworden dan moer hij ook een waar geloof hebben. Hij kan met niets anders dan met een oprecht geloof tevreden zijn. Een schijn geloof of een verondersteld geloof kan zijn arme ziel niet vertroosten. Het is hem om Jezus te doen, en dat geloof moet hij hebben, dat hem Jezus inlijft en deelachtig maakt. Hij kan niet met een geloof tevreden zijn dat slechts in de kerk gelooft en dat hij op haar gezag aanneemt. Nee, hij weet: “De rechtvaardige zal door zijn geloof leven”, Hab. 2:4; Rom. 10:17. Zulke mensen zeggen als in Johannes 4:42: *Wij geloven niet meer om uws zeggens wil, want wijzelven hebben Hem gehoord, en weten dat Deze waarlijk is de Christus, de Zaligmaker der wereld.”*

Het geloof kan ook niet op de bevinding van een ander steunen, maar het moet een gevoel van inwendige hartoverreding zijn. Een hartoverredende kracht alleen doet geloven, maar niet wat deze of die kerk gelooft. Ook kan hij niet voldaan zijn met een geloof dat slechts *zijn verstand* aandoet en waaraan de verzekering van het gemoed ontbreekt. Hij moet een geloof van het hart hebben, waarop zijn ziel volkomen vertrouwt. Enkel en alleen begrippen van het verstand, die hij op een natuurlijke wijze uit de beschouwing van de waarheid verkrijgt, veranderen hem niet, maar laten hem dezelfde blijven. Ziet de mens zijn ellende recht in, dan kan hem zulk een geloof niets baten. Alle letterlijke kennis blijkt dan ongenoegzaam en laat oud en koud. Luther zegt daarom terecht: “Het geloof is geen ijdel ding, geen gedachte, geen droom, geen inbeelding; maar het is een Goddelijke kracht, waardoor een nieuw mens geboren wordt.”

Ook kan de ontdekte zondaar niet tevreden zijn met een *tijdgeloof*, waardoor men met blijdschap het Woord Gods hoort, en daarin lust en vermaak heeft. Ja, waarvan men zelfs bevinding verkrijgt en ontvangt, smakende lijd goede Woord Gods en de kracht der toekomstige eeuw, Hebr. 6:5, maar dat geen wortel heeft. Het stenen hart wordt daardoor niet verbroken en stelt zijn vertrouwen niet alleen op Jezus - het is niet verenigd met Hem - en omdat die wortel of grond niet heeft, is het maar voor een tijd. Het is het werk van zulke mensen om veel op te hebben met zichzelf, met de werkzaamheden en daarvan te spreken; maar dit geloof is niet in Jezus geworteld om op Hem geheel en alleen zijn vertrouwen te stellen.

Zulke tijdgelovigen zijn er veel in onze dagen; maar o, wacht slechts. De tijd nadert dat zij ontdekt zullen worden. Jezus heeft de wan in Zijn hand en staat gereed om Zijn dorsvloer te doorzuiveren; dan zullen deze allen als kaf verstuiven in het uur van de beproeving.

Met zulk een geloof kan ik niet tevreden zijn, zegt een recht ontdekte; *ik moet een geloof hebben dat oprecht en ongeveinsd is*, 1 Tim. 1:5. *De vervulling der Wet toch is liefde uit een rein hart, uit een goede consciëntie en uit een ongeveinsd geloof*. Het geloof van de uitverkorenen, dat moet het mijne zijn. Als een mens zijn ellende ziet, wordt hij overtuigd welk geloof hij hebben moet; hij moet een geloof hebben naar de Schrift, *dat in Christus gelooft, opdat stromen des levenden waters uit zijn buik vloeien*, Joh. 7:38. Hij moet een arme zondaarsgeloof hebben, omdat hij geen goed in zichzelf heeft, en weet dat de Heere een arm en ellendig volk heeft verkoren dat op Zijn Naam vertrouwt, Zef. 3:12.

Hij moet een geloof hebben dat leven geeft en leven werkt; hij moet een geloof hebben dat een inwerking van Gods kracht is. ‘Ik ben krachteloos en kan mijzelf het geloof niet geven, noch in mij werken; ik moet dus een geloof hebben dat mij Jezus inplant, want buiten Hem sterf ik. Ik moet het met Jezus eens worden, en ik moet ten slotte een zaligmakend geloof hebben dat mij niet slechts enige hoop geeft op een toekomstige zaligheid, maar dat mij nu reeds aanvankelijk zalig doet zijn. “Uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave”, Ef. 2:8, Zie, naar zulk een oprecht geloof vraagt en zoekt de ziel die ontdekt is, en dit geloof is te kennen uit de vruchten als het ware geloof Want het reinigt het hart, Joh. 15:4; het brengt de liefde Gods in het hart, omdat het de liefde van God en Christus doet bekennen, Rom. 5:5. Het geeft vrede. ‘O, ik heb geen vrede, zegt zulk een ziel, daarom moet ik een geloof hebben dat de ware vrede geeft’. “Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof; hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus”, Rom. 5:1.

Dat geloof wederbaart de mens tot een nieuw schepsel. ‘Ik ben een kind des toorns,

maar ik moet een kind Gods en uit God geboren worden. Immers: “Die gelooft dat Jezus is de Christus, die is uit God geboren, 1 Joh. 5:1. Ik moet een geloof hebben dat mij vrijmaakt; want nu ben ik nog zulk een gebodene van de satan, een slaaf van de zonde en van de wereld. En wie in de Zoon gelooft, die is vrij, ja, waarlijk vrij, Joh. 8:36.

Ik moet een geloof hebben dat de wereld overwint; want zo beschrijft ons de Schrift het: “Wie is het die de wereld overwint, dan die gelooft dat Jezus is de Zoon Gods?” 1 Joh. 5:5. Hoe kom ik anders door de woestijn van deze wereld heen, waar zoveel vijanden op mij toelagen? En dit, zegt Johannes, is de overwinning, die de wereld overwint, 1 Joh. 5:4. Zulk een geloof moet ik hebben, waardoor alle dingen mogelijk zijn; ja, dat bergen verzetten kan, omdat er dikwijls bergen van zwaarigheden ontstaan die anders onoverkomelijk zijn, Markus 8. Ik moet een geloof hebben dat het hart vervrolijkt, de ziel verblijdt en zaligend is; want de wereld kan mij geen vreugde meer geven. Want de blijdschap des HEEREN, die zal uw sterkte zijn”, Neh. 8:11, terwijl de God der hoop mij wil vervullen met alle vrede en blijdschap door het geloof, Rom. 10. Zulk een echt, recht en waar geloof op de Schrift gegrond, zoek ik.

1. Wel, wat is dan dit oprechte geloof?

De Catechismus vereist daartoe twee stukken, die zeer nauw met elkaar en met de Schrift overeenstemmen en verbonden zijn. Het Woord Gods geeft dezelve op als het van het geloof spreekt. De apostel Paulus, als hij het geloof zal beschrijven, zegt: “Het geloof nu is een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken die men niet ziet”, Hebr.11. Vervolgens zegt hij dat door dat geloof de vaders alles hebben verricht, en het een geloof is waaruit de rechtvaardige leeft. Niet dat hij deze of gene daad daardoor verricht, nee, maar dat hij door hetzelfde leeft in al zijn daden en bedrijven. Overigens beschrijft de Schrift het geloof weinig.

Vraagt u nu wat het geloof dan toch is? *Het is een Goddelijk licht, een Goddelijke kracht, zal hij zeggen.*

1. *Een Goddelijk licht, waardoor ik alles voor waarachtig houd, wat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft.*

2. *Een Goddelijke kracht, dat het vast vertrouwen is, hetwelk de Heilige Geest door het Evangelie in mijn hart werkt, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken is uit louter genade, alleen om der verdienste van Christus' wil.*

Zo is er geen grote breedvoerigheid van zaken nodig om dit geloof na te gaan. Wie het zo niet kent, zo niet vertrouwt, die gelooft niet. Deze korte stukken zullen wij wat nader inzien.

Het is een stellige kennis, waardoor ik alles voor waarachtig houd, wat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft.

Daarin geeft de onderwijzer op wat ik kennen moet en hoe ik het kennen moet. Ik moet het alles voor waarachtig houden wat God mij in Zijn Woord geopenbaard heeft. Ik moet niet dit of dat stuk van Gods Woord voor waarachtig houden dat naar mijn zin is of dat de oude mens behaagt, nee, maar alles wat God geopenbaard heeft zoals het daar ligt, het ganse getuigenis Gods in al zijn stukken en delen, zodat ik alles geloof wat Mozes en de Profeten gezegd hebben, Hand. 24:14. Het is: “Die Zijn getuigenis aangenomen heeft, die heeft verzegeld dat God waarachtig is”, Joh. 3:33. Dit wil niet zeggen dat iemand niet geloven kan voordat hij alles weer wat in het Woord Gods begrepen is. Hoe zou een moorman, hoe zou de stokbewaarder dan geloofd hebben?,

Hand. 8:37; 16:30, 31. Dit is zeker: zonder iets te weten van de Schrift kan men niet geloven; want hoe zullen zij geloven, zo zij niet gehoord hebben, enzovoort. “Het geloof is uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods”, Rom. 10:17.

Ten eerste moet hij weten dat hij een verloren en verdoemelijk zondaar is. “Alleen ken uw overtredingen en ongerechtigheden, dat gij tegen Mij overtreden hebt, spreekt de Heere.”

Ten tweede moet hij weten dat Jezus Christus de waarachtige Zoon Gods, de enige Verlosser en Heiland is. Want indien wij niet geloven dat Hij D e is, wij zullen in onze zonden sterven, Joh. 8:24.

Ten derde moet hij de geloofsweg kennen en weten, dat men niet door de werken der Wet, maar alleen door de gerechtigheid van Jezus, uit vrije genade, zalig wordt. Dit moet hij weten, omdat alle mensen van nature de weg van te werken naar de Wet in willen, en zo moet hem duidelijk worden dat door de werken der Wet geen vlees gerechtvaardigd wordt, maar dat God Zijn Zoon heeft voorgesteld tot een “Verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid”, enz. Rom. 3:25, 26. Dit zijn zo de voornaamste zaken die hij kennen moet.

De Catechismus zegt: *het is een zeker kennen.*

Het geloof is niet zonder Goddelijke gewis- en zekerheid; dat brengt het woord geloof mee. Als men zegt: ik geloof dat dan wil men daarmee zeggen: ik ben daarvan verzekerd. Anders zegt men: ik geloof dat niet, ik hen daarvan niet verzekerd. Daarom zegt Paulus: “Ons Evangelie is onder u niet alleen in woorden geweest, maar ook in kracht, en in den Heiligen Geest, en in veel verzekerdheid”, Thess. 1:5. Het is dan een verlichte kennis, zodat men de zaken helder ziet, en het is een gevoelige, levendige en verzekerende kennis. Ik geloof wel op Gods getuigenis, maar ik bevind en ervaar het ook zo inwendig, en dat maakt mij de zaken het allerzekerst.

Daaruit volgt dan ook *een bereidwillige toestemming.*

Om dit duidelijk te maken: ik moet kennen en gevoelen dat ik een arme en ellendige zondaar ben, en dat mijn onmacht zo groot is, dat ik mijzelf niet helpen of verbeteren kan. Hierdoor word ik een arme van geest, een treurige, een recht hongerige en dorstige. Bijzonder geeft het geloof een warme, levendige en hartbrekende kennis van Jezus' wonden en striemen. ‘O, God moet Zijn Zoon in mij openbaren, opdat ik zeker ben dat Jezus de Nazarener waarachtig God, mijn Verlosser en Heiland is. Deze gewisse en zekere kennis moet in mijn hart zijn en daaruit vloeit een zekerheid van de gekende zaak, zodat ik zeker weet dat ik blind ben en al mijn wijsheid dwaasheid is, maar dat Jezus mij tot wijsheid is geschonken, 1 Kor. 1:30; dat Jezus de Gekruiste is, de kracht en wijsheid Gods. Dit moet ik zeker weten, dat in mij geen gerechtigheid is, maar dat Jezus Christus mijn gerechtigheid is, en dat ik onmachtig ben om mij te verlossen van mijn banden, maar dat Jezus mijn Verlosser en Vrijmaker is.’ “Doch wetende”, zegt Paulus, “dat de mens niet gerechtvaardigd wordt uit de werken der Wet, maar door het geloof van Jezus Christus, zo hebben wij ook in Christus Jezus geloofd”, Gal. 2:16.

Waar nu die zekere kennis is, daarmee gaat gepaard, zeiden wij, de toestemming, en dit is geen onbeduidende toestemming, zoals men zaken toestemt wat eigenlijk geen toestemming heten kan. Het is geen toestemming waarbij men de wereld behouden kan; nee, het hart wordt daarmee zo gebogen en vervuld, dat het uit een inwendige overreding zegt: “Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken, van welke ik de

voornaamste ben”, 1 Tim. 1:15.

Deze kennis brengt zulk een hartinnemende en overredende toestemming, dat zij waarlijk alle dingen schade en drek doet achten om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, Filipp. 3:8. Zo is er dan in die toestemming ook een inwilliging in Gods raad, Weg en uitvinding om zondaren door Christus te zaligen. De ziel is innig met die weg tevreden en geeft hartelijk haar toestemming daaraan met haar ganse hart, en zegt als het ware: ‘Ja Jezus, ik heb U geen kalmus voor geld gebracht, maar heb U arbeid gemaakt met mijn zonden; ik ben de man des doods, maar Gij zijt mijn Verlosser en Heiland. U komt alleen de eer toe van mijn zaligheid en op mij al de schande. Ik heb niets dan. Hel en vloek verdiend, maar Uw bloed verzoent mij met God, en wilt Gij zo mijn Verlosser zijn, ik heb daar niets tegen. Ik laat mij door U met God verzoenen, ik laat mij door U reinigen en vrijmaken. Hier ben ik, Heere! Maak mij zalig, ik heb niets tegen Uw weg, maar keur die goed en omhels hem.’

Deze toestemming en inwilliging brengen voort verheerlijking en aanbidding van God en de Goddelijke Heiland. Zij brengen verwondering: ‘O Jezus, hebt Gij mij zo liefgehad, waar ik U niet kende, maar haatte? En zo komt er liefde en vrijwillige lust om voor die Verlosser te leven.’

Hebt u een verlichte en bevindelijke kennis? Hebt u toestemming en inwilliging? Bent u verwonderd dat God de wereld zo liefgehad heeft, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon niet gespaard heeft, maar in de dood overgegeven? Neemt dit het gehele hart in? Dan gaat dat ook gepaard met vertrouwen, gelijk de Catechismus verder opgeeft.

Hier zullen wij zien *wat wij vertrouwen en hoe wij vertrouwen*.

Ik heb een vast vertrouwen dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden geschonken is. Dat is nu eigenlijk liet geloof zelf dat ik Jezus en al Zijn weldaden aanneem. Datgene wat ik aanneem en vertrouwt, is waar en groot; ik kan het met minder niet stellen of voldaan zijn. Het is dat mij al mijn zonden vergeven zijn; ik ben een zondaar, dat zie ik, dat gevoel ik, ja, een groot zondaar, maar welgelukzalig is die mens wiens zonden vergeven, wiens overtredingen bedekt zijn! Psalm 32. Nu, ik geloof een vergeving van zonden in het bloed van de Heiland, als de genadegrond waaruit al de andere vloeien. Jezus is van God tot zonde gesteld om van zonden te kunnen vrijspreken. In Jezus, mijn Heiland, is een eeuwige gerechtigheid; die heeft Hij aangebracht, Dan. 9:24, waardoor ik blijmoedig kan zingen: Ik ben zeer vrolijk in den HEERE, mijn ziel verheugt zich in mijn God; want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, den mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan” Jes. 61:10. En welke zaden ik dan ook gevoel, hoe groot, hoe zwaar, zij zijn alle bedekt, want Hij wil de ongerechtigheden dempen en in de diepten der zee werpen, zodat zij niet meer te vinden zijn, Micha 7:19.

Ik geloof dat Jezus tot zaligheid geworden is. *Deze God is onze zaligheid*, deze Jezus is ons een God van volkomen zaligheid, Psalm 68:20. Zo ellendig als ik dan ben, zo gepast is mijn Jezus voor mij. Dat zijn heerlijke dingen, die het geloof van de armen aangrijpt en vertrouwt. En ik geloof dat niet alleen aan anderen, maar ook aan mij dat geschonken is. Om iets van anderen te denken, is geen geloof. Wat gaat ons dat aan? Maar mijn, dat is het juiste geloofswoord: “Mijn Liefste is de mijne en ik ben de Zijne”, Hoogl. 2:16.

De onderwijzer had even tevoren gezegd dat ik Jezus en al Zijn weldaden aanneem, niet dat anderen dat doen, dat zou mij niet helpen. Nu, zo ook hier: *dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving van God geschonken is*. Dat vertrouwt ik boven alle zwarigheden, hoewel ik die zoetigheid niet bevind, ik door aanvechtingen bestreden

word en mij de duivel met vele verzoeken aanvult. Ja, als ik midden in de helleangst was, als banden der hel mij omvatten en beken Belials mij verschrikten, als strikken des doods mij bejegenden, dan is het nog: ik roep tot mijn God: “De HEERE is mijn Steenrots en Burcht, op Welken ik betrouw”, Psalm 18:3, het ga zo het ga. “Want ik weet, Wien ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot dien dag”, 2 Tim. 1:12. “Ik weet, mijn Verlosser leeft, en Hij zal de laatste over het stof opstaan”, Job 19:25. Ik weet Wie Jezus is, ik ken Zijn trouw, Hij zal niet laten varen de werken Zijner handen, Psalm 138:8. Als de vijand zijn pijlen schiet op het schild des geloofs en het zoekt te ziften als de tarwe - geen nood. Zolang mijn Jezus bidt dat mijn geloof niet ophoude, Luk. 22:31, 32 en Die ter rechterhand Gods zit en bidt, ziet het geloof die Voorspraak bij de Vader, Rom. 8:34 en Joh. 2:1. Ik vertrouw niet dat Hij mij dat schenken zal omdat ik begerig ben, omdat ik zoek en deze of die gestalte in mij bevind, en Jezus dat in mij ziende, mij dan zal geven vergeving van zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid. Nee, het geloof is niet gegrond op eigenwerken, maar op loutere en vrije genade. Daarom zegt de onderwijzer ook niet dat hij vertrouwt dat het hem geschonken zal worden, maar *dat het hem uit loutere genade geschonken is*. Ik heb nog niets goeds gedaan, en eer ik eens daarop bedacht was, is er een straal van die Zon in mijn duistere ziel opgegaan. Toen de goedertierenheid Gods, onzes Zaligmakers, en Zijn liefde tot de mens ook in mijn hart verschenen is: “Heeft Hij ons zalig gemaakt, niet uit de werken der rechtvaardigheid die wij gedaan hadden, maar naar Zijn barmhartigheid, door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes”, Titus 3:4, 9. Eer ik nog iets goeds dacht of gedaan had, ging Hij mij zaligen en Zijn heil schenken.

Ook geloof en vertrouw ik niet dat Jezus gewillig en machtig is om mij de zonden te vergeven, en gerechtigheid en zaligheid te schenken, omdat ik tot Hem kom. Dát is het geloof niet; het is: *dat Hij ons heeft zalig gemaakt, niet uit onze werken, maar naar Zijn barmhartigheid*, Titus 3.

Hier, dunkt mij, hoor ik iemand zeggen: hoe kan dat zijn? Door het geloof verkrijg ik immers genade en worden mij de zonden vergeven. Kan ik dan, als ik geloof, zeggen dat mij de zonde vergeven is?

Dit komt ons zo voor, omdat wij diep in eigen werken zitten, en daarom wil men het ook uit zijn werken en daden opmaken; men kent bijna geen geloof als hetgeen op die wijze wordt verkregen. Maar het geloof van onze Catechismus spreekt zoals Paulus in Kolossenzen 2:14. Die ziet het handschrift van onze zonden aan het kruis genageld en gescheurd. ‘Toen Jezus gekruist is, ben ik met Hem gekruisigd, toen Hij begraven is, ben ik met Hem begraven, toen Jezus opgewekt is, ben ik met Hem opgewekt; dus is alles voor mij gedaan en verdiend.

Als de Catechismus vraagt: *Wat is een waar geloof?*

O, merk er toch op, dan antwoordt hij niet dat ik wat van mij geloof, maar dat ik alles voor waarachtig houd wat God in Zijn Woord geopenbaard heeft, en vertrouw dat God uit genade mij door Christus alles geschonken heeft.

Om dan tot een besluit te komen en alles bijeen te trekken: ‘Geloven is dan, zoals ik zei, dat ik een verloren zondaar ben die in eeuwigheid zal moeten verloren gaan, die in zichzelf geen raad noch redding vindt, maar die uit Gods getuigenis zeker weet en vertrouwt dat God Zijn Zoon gegeven heeft tot een verzoening. Dat die Zoon mij vergeving van zonden, gerechtigheid en het eeuwige leven heeft verworven door Zijn bitter lijden, sterven en gehoorzaamheid, tot de dood. Dat Jezus van Nazareth, Die ruim 1800 jaren geleden in de wereld gekomen is, dit voor mij, toen ik nog een vijand

Gods, ja, zelfs nog niet geboren was, alles voldaan en alles verworven heeft. Zo geef ik mij met een vol vertrouwen aan Hem over en verlaat mij op Zijn offerwerk, en zink met mijn verloren ziel op die eeuwige Rotssteen neer. En zo vindt α grond in Hem en ervaart dat God waarachtig is, wat zij gelovende verzegelt. En zo ondervindt zij vrede, verzoening en vrijmaking.

Zij heeft niet geloofd dat ze dat bevonden heeft. Let wel, dat te denken geeft verwarring in dit stuk; want dat kan niet zijn. Maar zij gelooft: dit is in Jezus en door Hem verkregen; zij neemt Gods getuigenis dat het leven in de Zoon is aan, en door dat te geloven verkrijgt zij het leven. Het zegt dat het geschiedt is.

Ook kunnen bij voortgang die ervaring en bevinding de grond niet zijn van het geloof dat de zonde ons vergeven is. Want dat gevoel is de ene dag aan- en de andere dag afwezig. Zou dan de vergeving ook gemist worden? O nee, het geloof berust altijd alleen in Jezus, mijn Goddelijke Heiland, en op Zijn volkomen zoenoffer, omdat Zijn bloed voor mij vergoten is tot vergeving van mijn zonden. Daarom heb ik vergeving. Omdat Zijn gerechtigheid mijn gerechtigheid voor God is, is mij vrijspraak geschonken.

Zolang men dat niet waarlijk gelooft, is men onder toorn, vloek en veroordeling, en dat gevoelt men wel. Gelooft men dit dan heeft men ook vergeving, vrede en zaligheid. Dat men het deze dag ervaart en morgen niet, zulk een geloof ken ik niet. Ik geloof, zwak of sterk, en dit geloof is altijd in het hart, *dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving van zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid geschonken zijn, uit loutere genade om Christus' wil.*

En dat geloof, ja, dat brengt mij tot ervaring en bevinding van die zaligheid. Nu ondervind ik dat, wie in de Zoon gelooft, het eeuwige leven heeft. Ik bevind door de liefde van mijn God en Heiland de liefde in mijn hart uitgestort, en gevoel mij verzoend, bevredigd en van mijn banden losgemaakt. En dit is zo duidelijk, dat het zwakste kind in Christus het met mij zal bevestigen. Had iemand geleerd zo te vertrouwen en te geloven zoals de onderwijzer zegt, dan zou hij het getuigenis in zichzelf hebben en moeten uitroepen: "Gewisselijk, in den Heere HEERE, zijn gerechtigheden en sterkte." Waaruit voortvloeit, wat anderen voor een mindere trap des geloofs opgeven, dat zij zichzelf met ziel en lichaam de Heere overgeven; ja, met goed, bloed en leven, want de liefde van Christus dringt hen. Die weten en stellen vast *dat indien Een voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn.* "En Hij is voor allen gestorven, opdat degenen die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is", 2 Kor. 5:14, 15.

Dat men de toevlucht neme tot de Heere.

Daar ik het vertrouwen heb dat God met mij verzoend is, neem ik in al mijn noden de toevlucht tot de Heere. De hemel staat voor mij open, omdat Jezus die geopend heeft; ik kan in Jezus' Naam de Vader alles afbidden: "Wees mij genadig, o God, wees mij genadig; want mijn ziel vertrouwt op U en ik neem mijn toevlucht onder de schaduw Uwer vleugelen", Psalm 57:2. Omdat ik geloof dat ik ellendig ben en Jezus, mijn Goddelijke Heiland, mij gerechtigheden verworven heeft, honger en dorst ik naar die gerechtigheid. De arme van geest, de hongerige en dorstige, wie het Koninkrijk der hemelen als hun goed is toegezegd, zijn gelovigen; zij die geloven, hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, waarin zij ook geloven, Matth. 5.

Maar hoe kunnen ongelovigen hongeren en dorsten naar een goed dat zij niet nodig achten noch begeerlijk kennen? Nee, dat is ons voorrecht die weten dat wij in onszelf vergaan moeten van honger. Maar dat Hij uit de hemel kwam en Zijn leven gaf voor onze zielen om die te spijzigen met Zijn eigen vlees en te drinken met Zijn eigen

bloed, Joh. 6:51. Wij weten, in dat eten en drinken is alleen verzadiging voor onze honger en dorst, daar de wereld ons niet smaken kan.

Heb ik vertrouwen, daaruit volgt het achteraan kleven van de Heere. “O God, Gij zijt mijn God. Mijn ziel kleeft U achteraan”, Psalm 63:1, 9. Dat aankleven is mij een behoefte. Omdat Hij mijn God is, kleef ik Hem aan bij dagen en bij nachten; ja, ik leun lieflijk op mijn Liefste, Hoogl. 8:0. Ik weet wat ik aan Hem heb en Hij zal mij niet laten varen totdat Hij alles voleindigd zal hebben, Ruth 3:18. Ik verlaat mij op Hem, hoewel ik in het duister wandel en geen licht zie, omdat ik op de Naam des Heeren vertrouw, Jes. 50:10. Zie, hoe krachtig is het geloof van de Catechismus!

In de *Latijnse overzetting* is het nog nadrukkelijker. Daar staat: *het is een hartelijk vertrouwen, waardoor ik in God berust, verzekerd zijnde, of voor verzekerd houdende dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving van zonden geschonken is.*

Maar, zal men wellicht vragen, is dat dan geen geloof als ik het getuigenis Gods aanneem en verzegel dat God waarachtig is, hoewel ik dat vertrouwen des harten zo niet vind, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving van zonden geschonken is? Indien ik hierop zeg: *ja, dat is geloof*, dan spreek ik tegen de Catechismus en tegen Gods Woord, om zondige mensen te behagen. De Catechismus zegt: *het is niet zonder dat vertrouwen.* Immers, waar geen waarachtig vertrouwen is, is geen vrede, of het moest een valse zijn; de ware vrede ontstaat alleen uit het vertrouwen.

De Schrift toont aan dat er niets, als iets goeds in ons, tussenbeide is: men is óf een goddeloze óf men heeft een waar betrouwen op de Heere. *De goddeloze, zegt mijn God, heeft geen vrede.* Wil men rust hebben zonder vertrouwen, dan wil men een valse vrede, een bedrieglijke rust. De goddelozen die veel smarten hebben, staan tegenover degenen die op de Heere vertrouwen en welgelukzalig zijn, Psalm 32:10. In de voorafpraak zagen wij: *vervloekt is hij die op een mens vertrouwt*, (die op een menselijk oordeel zich verlaat *en vlees tot zijn arm stelt, of iets wat in hem gevonden wordt; maar gezegend daarentegen is de man die op de Heere vertrouwt, op Hem alleen, en wiens vertrouwen de Heere is.* Dat wordt daarom herhaald, omdat het de Heere alleen zijn moet.

Ook is het mij overtuigend duidelijk dat, zolang ik niet op de Heere vertrouw, ik Hem nog haat. Zolang ik Zijn liefde niet geloof, heb ik Hem ook niet lief en kan ik ook niets goeds doen; *want al wat uit het geloof niet is, is zonde*, Rom. 14:23. *Hierin is de liefde*, zegt Johannes, *niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons eerst liefgehad en Zijn Zoon voor ons overgegeven heeft.* Geloof ik dat, dan verandert het vijandige hart, dan verdwijnen de harde en vijandige gedachten van God, terwijl men anders tegen God en Zijn wegen mort en Hem maakt tot een leugenaar, 1 Joh. 5:10.

Ik vraag u: hoe was het u toch toen de Opgang uit de hoogte u verscheen? Als u ook deze genade wedervaren is, hoe was het u om het hart toen gij de liefde van God uw Zaligmaker ondervond? Kwam er geen vertrouwen om u aan die liefderijke God en Zaligmaker over te geven en knikte u de gekruiste Heiland niet lieflijk toe?

Immers, die Zijn Naam kennen, zullen op Hem vertrouwen. Vertrouw ik niet, dan ken ik Jezus niet, want als ik Jezus kende, ik zou met een vol vertrouwen in Hem berusten. Dit is ook de reden waarom het geloof in de Schrift een *kennen* wordt genoemd, en alles aan die kennis toegeschreven wordt: “Door Zijn kennis zal Mijn Knecht, de Rechtvaardige, velen rechtvaardig maken”, Jes. 53:11. En: “Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen en waarachtigen God en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt”, Joh. 17:3. Daarom: “De sterke beroeme zich niet in zijn sterkheid, een rijke beroeme zich niet in zijn rijkdom. Maar die zich beroemt, beroeme zich hierin, dat hij verstaat en Mij kent, dat Ik de HEERE ben.” Jer. 9:23, 24.

2. Daarna wie de Werkmeester daarvan is.

Hoe nu de Heilige Geest dit geloof in het hart werkt, was het tweede stuk dat wij te overwegen hadden, en waarvan in onze volgende vraag nader zal gesproken worden.

Nu zeggen wij alleen met een woord dit: het vertrouwen dat de Heilige Geest in het hart werkt, leert ons drie stukken.

(1). Dat dit waarachtige vertrouwen niet door eigen kracht of onderzoek, niet door vlijtig studeren in hoeken, enz. verkregen wordt; *het is Gods gave*. Het is een geloof van de inwerking Gods, naar Paulus' zeggen, men verkrijgt het niet door lezen, kerkgang of iets dergelijks. De prediking is wel het van God verordende middel om het, door de Geest bewerkt, te ontvangen, maar wie het gebruik der middelen voor de zaak zelf houdt, is blind. "God, Die gezegd heeft, dat het licht in de duisternis zou schijnen, Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus", 2 Kor. 4:6. Zoals het Paulus op de weg naar Damascus ging, zo moet Jezus, (wat het tweede stuk der zaak aangaat) ook in ons geopenbaard worden. De Gever moet de Werker zijn, of men gelooft niet.

(2). De Heilige Geest verwekt het geloof in het hart; het bestaat niet in vernuft, noch in verstand, noch in louter beschouwing, maar in het hart. Het hart moet leven, het moet zich verlustigen en baden in de liefde Gods, Rom. 8:39.

(3). Deze Geest nu werkt het door de prediking van het Evangelie, niet door de Wet. God gebruikt de Wet als een tuchtmeester om ons tot Jezus te drijven, Gal. 3. Maar zij houdt ons niets anders voor dan straf; het Evangelie alleen moet ons Jezus doen kennen en tot het geloof in Hem brengen. Willen wij het leven bij de Wet vinden, dit is een bederf voor onze zielen. Konden wij, wanneer wij beroering gevoelen overeenkomstig het Evangelie, *geloven*, wij zouden behouden zijn. Maar als men eerst vroom wil worden, zijn leven beteren, naar de kerk gaan, bidden en bij vromen verkeren en dan zijn staat opmaken, dan kan men wel vijftig jaren buiten het geloof blijven, want de Wet brengt ons niets verder. Waar de Geest door de prediking van het Evangelie werkt, daar werkt Hij zoals Jezus van Hem getuigt in Johannes 16. Hij overtuigt van zonde, van gerechtigheid en van oordeel. Hij overtuigt van zonde, omdat men in Hem niet gelooft, van gerechtigheid, omdat Hij tot Zijn Vader heengaat en alles heeft volbracht, en van oordeel, omdat de overste der wereld geoordeeld is. Zie, dit is de gehele zaak; zo bekeert de Geest nog dagelijks een ieder die zalig wordt en gelooft.

En als men zichzelf lang genoeg geplaagd en afgewerkt heeft met de werken der Wet, zal men toch bevinden dat er geen rust voor onze zielen is. Zulke mensen laat de Geest dan het Evangelie horen, dat hij wellicht duizendmaal tevoren gehoord had, maar tevergeefs of zonder kracht.

- Maar nu toont de Geest hem dat al zijn vorig goed, waarop hij vertrouwde, vervloekte zonden waren. Hij ontdekt hem bijzonder *zijn ongeloof* en dat hij, omdat hij in Jezus niet geloofd heeft, moet verloren gaan. Dan gaat het met de overtuigde eerst recht aan. Om zijn ongeloof moet hij nu sterven. *Want die niet gelooft, is veroordeeld, omdat hij niet geloofd heeft in de Naam des Zoons Gods, waarom de toorn Gods op hem blijft.*

O, die Zoon ken ik niet, Die wil ik niet, die gekruiste Nazarener is mij nog een aanstoot, ik kan op Hem niet vertrouwen. O, nu zie ik dat ik alles in mijn eigen kracht deed! Hier valt mijn waangelooft weg als een droom en verbeelding; en blijf ik zo ongelovig, dan ben ik eeuwig verloren! Al mijn bidden, schreien en plichtsbetrachtingen kunnen mij niet helpen, ik moet geloof hebben. Dan leert men bedden, dan wordt er gebeden uit de grond van het hart. Het is dan als Paulus, die van een Farizeeër veranderde: "Zie, hij bidt!" Hand. 9:11. Dan kan ik mij ook niet troosten

met dit of dat te hebben ondervonden; Jezus moet ik hebben!

- Heeft de Geest mij nu overtuigd van zonde, en wel bijzonder omdat ik in Jezus niet geloofd heb, Hij overtuigt mij ook van *gerechtigheid*, omdat Jezus tot de Vader is gegaan. Hij doet mij zien dat alles voor mij volbracht en verworven is, en ik alleen op Hem in het geloof te rusten heb en uit Zijn volheid alles om niet kan ontvangen, te vertrouwen dat in de Heere gerechtigheden en sterkten voor mij zijn.

Zolang men dit niet vertrouwt, gelooft men niet; maar zodra de laatste penning bij ons verteerd is en wij zouden zinken, wijst de Geest ons op het Lam Gods, Dat de zonde der wereld gedragen heeft. Daar ziet men in zijn diepe armoede een volle Jezus, daar krijgt men dan met Jezus te doen en bouwt en vertrouwt men op Zijn volkomen gerechtigheid, als een verlorene in zichzelf.

Men spreekt van zoeken van Jezus en men wil Jezus zo gaarne hebben, maar Hij openbaart Zich niet. Maar, mijn vrienden, dit is geen zoeken van Jezus, men zoekt zichzelf. Waar die ziel waarlijk met Jezus te doen krijgt en Hem zoekt, (want Hij zoekt ons eer wij Hem zoeken) daar dringt het door. Gevoel ik tegenstand die mij van Jezus zou afhouden, dan geloof ik door alles heen en dring in Jezus' liefdeshart, en dat onder de bede: *O Jezus, ik geloof, Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp*, Markus 9:4. En dan maakt de Geest de toepassing aan het hart: *uw zonden zijn vergeven, ga heen in vrede*. En dat wel zoals de Geest zegt: Christus is voor zondaren, voor goddelozen gestorven, waartoe ik de naaste ben. Want ik ben de voornaamste der zondaren. En zo kost het ons niet veel om te geloven. Nee, het heeft Jezus veel gekost, maar men ontvangt het om niet, men doet er niets toe, men krijgt het pardon. Men vertrouwt op de Heiland, men kan niet anders. Men is vrolijk en blij dat men aan God gelovig is geworden, men reist zijn weg met blijdschap, zoals de kamerling, Hand. 8:39. Maar hiervan nader in de volgende vraag.

Toepassing

Hoe is het nu, onder het bespreken van het geloof, met u geweest, mijn vrienden? Hebt u lust in zulk een geloof? Niemand kan er de rechte lust in hebben dan die God het hart aangeraakt en ontbloot heeft. Anders is men een vijand van het geloof, zoals Paulus, die het zolang vervolgde totdat hij bekeerd werd. Hebt u er lust in, zie dan toe hoe het komt. Goddelijk ontdekkend licht moet u bestralen, om u te doen erkennen dat u verloren en gans doem- en doodswaardig bent. Dat moet u Jezus, de Zoon van God, doen erkennen als uw Heiland en Verlosser Die Zijn bloed voor u vergoten heeft aan het kruis. En dat wel zo, dat dit de enige grond is waarop u vertrouwt en bouwt, met verloochening van uzelf en alles wat daarbuiten is, ziende op Jezus, de Zoon van God. Deze is die Gave, Die God uit Zijn hart u gezonden heeft. Daartoe bent u in Hem verkoren en nu gebracht tot de besprenging van Zijn bloed. Die besprenging met het bloed van Jezus Christus is door het geloof in Hem, dat op Zijn bloed ziet en rust, en datgene ondervindt waarvan Petrus spreekt. Daarom heeft Jezus geleden; die stroom vloeit voort uit Zijn geopende zijde.

Door het Evangelie, als een middel in de hand des Geestes, wordt het gewerkt; niet door de Wet. In deze geloofsweg toont de Heere Zijn sterkte en Zijn eer, en de zondaar wordt tot zijn innig welgevallen recht tot schaamte gebracht. Beproeft u nu allen, of gij in het geloof zijt en of Jezus Christus in u is, 2 Kor. 13:5. Denkt u nu bij uzelf: ja, dat is juist, dat is het geloof naar de Schrift, dat is het rechte oude christelijke geloof, dat is het geloof volgens de Catechismus, het is goed. Maar ik heb u getoond hoe het nu met zulk een mens was; weet u dan ook hoe u tot dat geloof gekomen bent? Men komt niet tot dat geloof in een droom. Weet u nu hoe het met u is? Weet u van niets dan van Jezus?

Een gelovige kent Jezus, hij lieft Jezus, hij heeft gemeenschap aan Jezus, hij verlustigt zich in Hem, hij spreekt van Hem, hij droomt van Hem. Jezus neemt zijn hart in, hij is zalig in Hem, ook in het midden van alle verdrukkingen. Hij kan de beroving van zijn goederen met blijdschap aannemen, omdat hij dit betere en blijvende goed in zichzelf heeft, Hebr. 11. Hij weet niet van de wereld, en heeft daarmee niets op; hij wordt wel aangevochten met haar, maar is een vrijgemaakte door de Zoon en is geen schuldenaar meer om de zonde te dienen. Hij vreest niet voor de dood. Jezus heeft hem van de vreeze des doods verlost, waaronder hij al zijn leven een slaaf geweest is, Hebr. 2:15. *Hij heeft nu niet de Geest der dienstbaarheid wederom tot vreeze, maar de Geest der aanneming tot kinderen, Die hem doet roepen: Abba, Vader!* Rom. 8:15. In de liefde is geen vrees; de volmaakte liefde drijft de vrees buiten, 1 Joh. 4:18. O, wat is dat een schoon geloof. Kon ik er u allen op doen verlieven!

Maar meent u nu dat vertrouwen op Jezus te hebben en hebt u dit nieuwe leven van het geloof niet, dan is uw geloof niet recht. Het is maar een verstandsbegrip, een opgedrongen vertrouwen, en wat helpt mij zulk een geloof? Het maakt mij niet zalig, ik blijf er de oude zondeknecht mee, en dan nog des te gevaarlijker, omdat het waarachtige vertrouwen niet komt voordat dit waangelooft wegvalt. Zegt u: *ik geloof, en er is geen waarachtig leven in uw ziel*, het is zeker bedrog en een leugen. Wees toch gewaarschuwd!

Maar, zegt een ander, *ik heb dat vertrouwen niet dat mij al mijn zonden om Christus' wil vergeven zijn; zou ik daarom verloren gaan? Ik zoek Jezus en ik begeer Hem.*

Let wel: deze erkent de liefde Gods niet, en toch zegt hij dat hij geloofsdaden heeft. Zal ik u mijn gedachten zeggen? Ik denk dat zulk een in een Farizeese eigengerechtigheid staat en nog op zijn eigen bevinding vertrouwt, op zijn bidden, wenen, zoeken en begeren. En zo staande, zagen wij, wijkt hij van de Heere af en vertrouwt op hetgeen geen God is, stelt vlees tot zijn arm. En al kwam hij nog zo ver in zijn eigen werken, hij is buiten dit toch verdoemd, omdat hij niet gelooft, maar denkt vroom te zijn en God te behagen; terwijl hij in zijn hart een vijand van Hem is. Wanneer een ziel ook nog met honger en dorst tevreden is, is dat niet goed; men moet met honger immers eten en met dorst drinken. Men zou immers in het natuurlijke met het eerste niet tevreden wezen zonder het laatste? En dit wil Jezus geven. Hoe zal God het nemen dat wij zulke vijanden van het geloof zijn? Ik weet, ge kunt uzelf niet helpen, maar ik bid u: laat u helpen! Het vertrouwen wordt u niet gepredikt om u van Jezus af te houden, maar om u naar Hem toe te drijven. Het gaat hier iemand naar zijn geloof; zoals de Heiland meermalen gezegd heeft.

Gelooft u de verzoening niet, dan bent u niet verzoend, maar als u gelooft, ondervindt u die ook, en naarmate u die gelooft, naar die mate zult u haar ook in kracht ondervinden. Dat is eigen aan het Goddelijke geloof dat de Geest werkt en dat de oude heiligen hadden, hetwelk ook staan zal zolang de wereld staat. Zie daar niet tegenop als veel te hoog en te zwaar om ertoe te komen; het kost u niets. Gevoelt ge uw zonden, hebt u geen rust dag of nacht, ziet u zich onder de toorn Gods liggen wegens uw ongelooft, is de zondedienst u een zware last, was u graag vrij? Ik kan u die blijde boodschap brengen: *het bloed van Gods Zoon heeft alles verzoend, afgedaan en verkregen wat u nodig hebt tot leven en zaligheid*; bent u daarmee tevreden? Wilt u die man des doods zijn die niets dan hel en dood verdient? Erkent u Jezus, de Nazarener, als uw Heere en God, wilt u het met die Man wagen, wilt u daarop de eeuwigheid afwachten en met Hem door de Jordaan gaan?

Zegt u: ik kan niet; de mens denkt wel dat het vertrouwen op Jezus zo gemakkelijk is, maar o, het is zo niet. Het houdt wat in als men het donderen der Wet in de ziel hoort

klinken, te geloven dat God mij zo liefgehad heeft, dat God mij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft. Deze mens zou eerder met zijn hand de hemel kunnen raken eer hij dit geloven kan.

Wil men zich dan eerst beteren? Denkt u: *als ik zo of zo was, dan zou ik het durven geloven.*

Dit is ook mis. Nee, zoals ik daar walgelijk in mijn bloed vertreden lig, op de vlakke des velds, zo verdoemelijk als ik ben, moet ik geloven en vertrouwen op Jezus wanneer ik om niet gerechtvaardigd word uit Zijn genade, door de verlossing die in Jezus is. Er is tussen dit vertrouwende en zalige leven, en die staat waarin men onder vloek en toorn ligt en in inwendige onrust verkeert, niet het allerminste dan het geloof alleen. En zonder dat geloof komt men er nooit toe.

En daarom, bid zo lang om dit geloof, totdat Jezus zegt: *Zoon, wees welgemoed, uw geloof heeft u behouden, uw zonden zijn u vergeven.* Waar het geloof zo in het hart gewerkt is, kan het door geen mens worden weggenomen, en werkt het daar ook bevinding. U moet de bevinding niet vóór het geloof willen hebben, maar als een vruchtgevolg. Het eerste moet volstrekt in het hart zijn, zal men kunnen vertrouwen dat ons vergeving van zonden geschonken is. Eerst moet men vertrouwen dat ons in en om Christus' wil de zonden vergeven zijn, dan zullen wij ook het andere gevoelen en tevens van de zondehanden losgemaakt worden. Want zolang de Zoon ons niet vrijmaakt, blijven wij slaven der zonden.

Denkt een ziel: *dat heb ik ook zo ondervonden, maar ik vrees echter dat dit vertrouwen in de beproevingen zal bezwijken.*

O redeneer niet te veel, maar geloof steeds, zelfs tegen het gevoel. Want soms wordt ons het gevoel onttrokken, opdat wij alleen op de Zoon van God vertrouwen en zouden zien hoe alle beloften Gods in Christus ja en amen zijn, en dus is en blijft men niet zonder bevinding.

Is het nu zo, kinderen Gods? Hebt u langs deze weg genade verkregen? Dan moet u daarvan ook getuigen, en betuig het bijzonder in uw daden. U moet getuigen en Jezus' spreken bevestigen: *Ja Jezus, wij zijn Uw getuigen dat Gij God zijt en dat allen zalig zijn die op U betrouwen.* Zij staan geplaatst aan waterbekken en gevoelen het niet, ofschoon er hitte kwam, Jer. 17:8.

Dank de Vader, Die u dat geschenk van Zijn liefde gaf en alles voor u tot stand liet brengen. U weet, het geloof bestaat in vertrouwen op de Zoon, niet in uw zoeken en begeren. Zo lang u dat meende, bevond u niets in uw hart dan morren en klagen tegen de Heere, dat enkel zonde was. Maar nu dit gelovige vertrouwen in uw hart gekomen is, hebt u vrede, vrijheid en rust in de Heere. Is het u niet zalig? Behoeft u zich nu wel te bekommeren om een toekomstige zaligheid, daar uw ziel die reeds in de eerstelingen in zich gevoelt?

Welnu dan roem de Heere, prijs uw God.

Vraagt u: wat zal ik roemen?

Erken dat u de grootste zondaar bent voor wie Christus gestorven is, dat u een vrijgesproken misdadiger bent en dat uw leven u uit loutere genade geschonken is. Dit geloof maakt nederig en klein, maar het ongeloof maakt trots en hoogmoedig. Een waar geloof in Jezus maakt arm: "Hij moet wassen en ik minder worden", Joh. 3:30. Is dit nu duidelijk in uw hart, wordt u hoe langer hoe armer, uw armoede moet u aan Jezus verbinden. Het kan u thans niet helpen dat u gisteren of vroeger iets van Jezus genoten hebt; u moet elk ogenblik Jezus hebben, en zolang u in verbinding met Jezus staat, staat u zeker. Men moet altijd voor zichzelf vrezen, maar voor Jezus niet. Zalig is hij die gedurig vreest, maar voor zichzelf, niet voor Jezus. Jezus zal het voleindigen,

maar wij moeten ons schamen dat wij zulke geringe gedachten van Hem hebben. En zoals het geloof met Jezus verbindt en verenigt, zo moet er ook onze gehele heiligheid uit voortvloeien. Men moet niet denken: ik moet mij nu zo of zo schikken en gedragen, nee, wij worden geheiligd door Zijn Naam.

Nu, hoe gaat dit toe?

Op deze wijze: Jezus' heiligheid is mijn heiligheid, Zijn beeld is en wordt in ons gedrukt. Eigengemaakte heiligheid blijft altijd verdoemd, en daaruit vloeit voort dat hoe ruim de ziel in de heiligmaking vordert, zij toch een arme zondaar blijft die niet weer te rusten dan op Jezus' bloed en gerechtigheid. Die zijn haar sieraad en erekleed, en rustend van eigen werk laat zij de Geest in haar werken. Het geloof moet de gehele wandel versieren en besturen. Wij moeten alles in het geloof doen, levende door het geloof des Zoons Gods, Gal. 2:20. *Al wat gij doet met woorden of met werken, doet het alles in den Naam van den Heere Jezus*, Kol. 3:17.

Zie, zo zijn de werken in God gedaan, zo staat men dan geplant aan waterbeken en geeft vrucht ter bekwamer tijd, Psalm 1. Immers, die door de Geest leven, wandelen ook door de Geest. Wie Jezus aangenomen hebben, wandelen ook alzo in Hem, Kol. 2:6. Het geloof dat slechts ge oefend wordt in een weg van voorspoed en in tijden van verdrukking, verdwijnt, mist het rechte kenmerk. Wij moeten door het geloof strijden en lijden. *Strijdt den goeden strijd des geloofs!* Want zonder dit hadden wij de strijd spoedig verloren, en wij moeten de wereld overwinnen.

Verstaat u deze strijd; weet u hoe? In het gewoel en gedrang der wereld moeten wij, door dit niet te achten, bestendig zien op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, op het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt, en vertrouwen dat Hij overwonnen heeft. Ik verblijd mij in Zijn overwinning, en zo zijn de vijanden weg en verslagen, zoals Israël ondervond, Ex. 12 en 1 Kron. 20. Men moet al de vijanden doden, dat is, door Jezus' kracht overwinnen.

En bemerkt men soms dat het geloof schijnt te bezwijken, men houde zich aan Jezus. Jezus bidt voor ons dat het geloof niet ophoudt, Jezus reikt ons de hand, zoals eertijds Petrus; de ziel vat Hem en zo komt zij door de baren bij Hem. Dan behoeft men niet te zorgen voor het toekomstige. Jezus zal al Zijn tedere planten bevochtigen, en zo worden wij door geloven gebracht tot het zien van Jezus' heerlijkheid, die bereid is om geopenbaard te worden in de laatste tijd.

Ik wens u allen zulk een dierbaar geloof om de wonden van mijn Heiland. Amen.

DE GELOOFSWAARHEDEN VAN HET EVANGELIE

Maar wat zegt zij? Nabij u is het Woord in uw mond en in uw hart. Dit is het Woord des geloofs, hetwelk wij prediken: Namelijk, indien gij met uw mond zult belijden den Heere Jezus, en met uw hart geloven, dat Hem God uit de doden opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden. Romeinen 10:8, 9

Hoe het geloof door de Geest in het hart gewerkt wordt en hoe het ten aanzien van Jezus verkeert, kunnen wij zien in een allerschoonst voorbeeld van de bloedvloeiende vrouw, waarvan wij lezen in Markus 5:25-35. Uit deze geschiedenis trek ik nu alleen deze zaken.

Deze vrouw had twaalf jaren lang die kwaal gehad en was nog niet genezen. Vanwaar kwam dit? Zij had al haar geld en vermogen uitgegeven aan de medicijnmeesters en dus al veel gedaan en geleden, maar het had haar niets gebaat; zij was eerder erger geworden. En dit diende tot haar geluk, want had zij enige hulp bij die middelen gevonden, zij was van Jezus afgebleven.

Evenzo is het met een ziel die zijn zonden en ellende begint te gevoelen, overal genezing zoekt, dan bij het aanwenden van plichten, bij middelen, bij troost van mensen bij goed gestelde, voornamen mensen, maar nergens bekomt zij de ware genezing, de ware vrede en rust. Veeleer wordt het erger.

Maar hoe kwam deze vrouw nu tot genezing? Dat is een stuk voor ons om op te merken. Zij hoort van Jezus, vs. 27, en dat horen was in haar van zulk een kracht, dat zij door de ganse schare heendrong om tot Jezus te komen. Zij raakte de zoom Zijns kleeds aan, vs. 27, 28. *Want zij zeide bij zichzelf: Indien ik maar Zijn klederen mag aanraken, ik zal gezond worden. Zo gezegd zo gedaan, en ook ervaren, want zij vond de gezegende uitkomst daarvan, vs. 29.*

En merk toch eens, mijn lieve toehoorders, zodra zij van Jezus hoorde, kreeg zij zulk een vertrouwen op Hem in haar hart dat, indien zij Hem mocht aanraken, zij genezen zou zijn. De genezing ging onmiddellijk gepaard met het aanraken. Zij gevoelde dat zij genezen was en Jezus gevoelde dat er kracht van Hem was uitgegaan, vs. 29, 30.

Zie, wat een wonderbaarlijke zaak het is tussen Jezus en zulk een gelovige ziel, en merk hieruit tevens wel op wat het was, dat die vrouw hielp. Het was het aandachtige en verlichte horen naar Jezus, het zielsvertrouwen op Hem en het dadelijke aanraken van Hem. Zie hoe dit vertrouwen voorafgaat en onderscheiden is van het bevinden en gevoelen van genezing, en dat niet het vertrouwen op Hem uit de gevoelige genezing geboren wordt. Nee, eerst vertrouwen en dan gevoelen.

Maar leer hier tegelijk hoe nauw het vertrouwen en de bevinding aan elkaar verbonden zijn. Zodra men op Jezus als die Goddelijke Heiland vertrouwt, op Zijn liefdeshart en op de kracht van Zijn bloed, gevoelt men ook de kracht tot vergeving der zonde, tot bevrediging des harten, tot vrijmaking van de banden. En dit zouden wij u uit al de voorbeelden die in het Evangelie voorkomen tot bevestiging kunnen aantonen, maar dit zal nu genoeg zijn.

Als Jezus haar vraagt: *Wie is het die Mij aangeraakt heeft?* Dan verschrikt de vrouw. 't Is waar, maar niet verwonderlijk dat zij denkt: wat heb ik onreine, gruwelijke zondares gedaan, om zulk een vrijmoedigheid te gebruiken en tot die grote en heilige Heere zo vertrouwelijk te komen en Hem aan te raken? Zij wordt door dit te bedenken, verschrikt. Maar Jezus zegt daarop: *Wees getroost, dochter. Ga heen in*

vrede, uw geloof heeft u behouden. Alsof Hij zei: ik wil u de misdaad gaarne vergeven, dat u vrijheid gebruikt hebt in het geloof in en vertrouwen op Mijn Persoon en door alles heen gedrongen bent. Ik neem u dit niet kwalijk, het is Mij veeleer lief en het heeft u behouden; ga heen in vrede! Zo wordt het geloof bekroond met 's Heilands woord van zaligheid en vrede.

Geliefden, wij willen van het geloof nog wat nader spreken. Het is toch een recht begeerige ziel niet genoeg te weten dat het geloof noodzakelijk is tot zaligheid, vr. 20, dat hij vernomen heeft wat het geloof is, vraag 21, maar zij moet ook weten hoedanig dat geloof in de ziel komt, wie het werkt en hoe het zich bevindt, in het bijzonder waaromtrent het verkeert, vr. 22, 23 en wat het uitwerkt en tot stand brengt, zoals verder blijken zal.

Wij zagen hiervoor met de onderwijzer wat het geloof was, namelijk een Goddelijk licht en een Goddelijke kracht. *Een licht Gods of een heldere en zekere kennis van de nodige en geopenbaarde waarheden, én een kracht Gods of een vast vertrouwen dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken is, uit louter genade, alleen om der verdienste van Christus wil.*

Nu gaan wij met de Catechismus verder en vragen: *Wat is dan een christen nodig te geloven?*

Waarop wij hem horen antwoorden: *Al wat ons in het Evangelie beloofd wordt, hetwelk ons de Artikelen van ons algemeen en ongetwijfeld christelijk geloof in een hoofdsom leren.*

Vier stukken zullen wij thans overwegen.

1. Wat een christen geloven moet: alles wat ons in het Evangelie beloofd wordt.
2. Hoe nodig het is dit te geloven.
3. Hoe de ziel daartoe komt.
4. Hoe het met dat geloof bij de voortgang is.

Dit zijn vier stukken van belang. Verleen ons ingekeerde aandacht en oplettendheid.

O Jezus, zend Gij Zelf de Geest des geloofs in onze harten, opdat wij het verstaan en ondervinden mogen! Amen.

1. De eerste vraag is dan: ***Wat is dan een christen nodig te geloven?***

Het antwoord is: *Al wat ons in het Evangelie beloofd wordt.*

Het geloof heeft tot zijn voorwerp een Goddelijk getuigenis; het is een geloof der waarheid, gegrond op het getuigenis van een God, Die niet liegen kan", Titus 1:2, in de hope des eeuwigen levens. Het getuigenis van alle mensen kan mij niet helpen, daarop kan in dit belangrijke stuk mijn geloof zich niet gronden. Het moet Gods getuigenis zelf tot een grond hebben, zal mijn hoop vast en zeker zijn. Bijgevolg kan mijn geloof zich ook niet gronden in hetgeen mijn hart zegt, veel minder in mijn gestalten, in mijn begeren, zoeken, aannemen of eigen betrachtingen. Het moet zich alleen gronden in en op de genadige belofte Gods, die alle in Christus *ja en amen* zijn, 2 Kor. 1:20. Petrus wilde het geloof niet gronden in zijn bevinding (hoewel hijzelf een aanschouwer was van Jezus' heerlijkheid toen hij met Jezus op de berg was) maar op Gods getuigenis. "Wij hebben het profetische Woord, dat zeer vast is", zegt hij, eigenlijk: dat vaster is, "en gij doet wel, dat gij daarop acht hebt", 2 Petrus 1:19; vergelijk met Matth. 17:1-9.

De bevindingen zijn goed en zij bevestigen het woord; het geloof echter moet op het

Woord Gods gegrond zijn. Jezus heeft de belofte van het Evangelie als de getrouwe Getuige gepredikt, opgelegd en verkondigd in de laatste dagen, Hebr. 1. Hij heeft ze met Zijn Lijden en bloed verkregen en is erop gestorven als de grootste Testamentmaker, en zo zijn alle beloften Gods in Christus ja en amen, Gode tot heerlijkheid. Hier zijn dan getuigenissen, waarop men staat kan maken. Ook al gaan hemel en aarde ten onder, er zal geen jota of tittel van Zijn getuigenis voorbijgaan of veranderen. Dat is de reden waarom de onderwijzer zegt: *Alles wat ons in het Evangelie beloofd wordt.*

Ja, het Evangelie heeft niets dan beloften. De Wet eist en zegt: *gij zult!* Maar het Evangelie zegt: *Ik wil!* Het heeft zijn opzicht over machteloze zondaren die arm en ontbloomd zijn, die niets hebben, niets vermogen en die uit louter genade zalig moeten worden. Zo is het Evangelie ook een openlegging en verklaring van hetgeen God gedaan heeft, wat ook het woord “evangelie” reeds te kennen geeft, als zijnde een blijde boodschap of tijding van heil. Het zegt ons Gods grote daden (niet maar wat verrichten) waar de eerste opening of bekendmaking van het Evangelie is, dat behelst: *Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw*”, enz. Gen. 3:15. Niet, *gij zult dat doen*; maar: *Ik zal het doen*. En kwam de blijde dag der vervulling aan, wij horen de engel zeggen: “Ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal, namelijk, dat u heden geboren is de Zaligmaker, Welke is Christus de Heere, in de stad Davids”, Lukas 2.

Het is waar, het Evangelie eist ook geloof en bekering van de zondaar, maar die komen voor als beloften in dat Evangelie. Petrus kwam in Jezus’ Naam verkondigen bekering en vergeving van zonden, Hand. 3. Het is: “Dan zal Ik rein water op u sprengen, en zal een nieuwen geest geven in het binnenste van u; en ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vleses hart geven, en Ik zal maken, dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen, en Mijn rechten zult bewaren en doen, Ezech. 36:25-27. Het is alles: Ik zal het doen! Alsof de Heere zei: Ik zal de Alfa en de Omega zijn, de Aanvanger en Voleinder. Daarom is dit een levende wet die vrijmaakt van de wet der zonden en des doods, Rom. 8:2. Het geloof komt nu en grijpt dit aan, stemt het toe en grondt zich op al de beloften of op dat ganse Evangelie. Men heeft in het geloof niet slechts een belofte die men aanneemt en waarop men zich grondt, nee, dit te menen is blindheid. Het geloof omhelst en grondt zich op al de beloften in eenmaal. Het omhelst de ganse Jezus en al de beloften, daar het voort geloof duidelijk is dat al de beloften in die ene belofte Gods haar vervulling hebben, namelijk in deze: “En ditzelve leven is in Zijn Zoon. Die den Zoon heeft, die heeft het leven; die den Zoon niet heeft, die heeft het leven niet”, 1 Joh. 5: 12. Wie dan deze ene belofte in het geloof omhelst en aanneemt, neemt ze alle aan, al de grote en dierbare beloften, door welke wij de Goddelijke natuur deelachtig worden, 2 Petrus 1:4.

Maar dit is in de aanvang des geloofs meer een ingewikkeld aanvatten, en wordt van tijd tot tijd duidelijker voor de ziel. Daarom zegt de onderwijzer verder met veel nadruk in de 22e vraag: “*Hetwelk ons de Artikelen van ons algemeen en ongetwijfeld christelijk geloof in een hoofdsom leren.*”

Zodat de hoofdsom der belofte daarin vervat en begrepen, door de ziel in het geloof met vertrouwen wordt aangenomen.

Zegt men: *dit is maar een historisch geloof, want die Twaalf Artikelen behelzen slechts de historische waarheid*, dan bewijst men daarin alweer zijn blindheid. De mensen weten waarlijk in deze dagen niet wat het geloof, volgens de Schrift en de leer van de Catechismus, is. Zegt de apostel Paulus niet in de voorgelezen tekst met heldere woorden: “Indien gij met uw mond zult belijden den Heere Jezus, en met uw

hart geloven, dat Hem God uit de doden opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden”?, Rom. 10:9. Zegt men nu: *dat is enkel een historisch geloof*, dan zou men de apostel beschuldigen van onvoorzichtigheid. Dat is immers ver van ieder van ons. Mijn lieve vrienden, waarop werd de moorman gedoopt door Filippus, als op het geloof des harten dat Jezus Christus de Zoon Gods is? Filippus zegt: “Indien gij van ganser harte gelooft, zo is het geoorloofd.” Waarop de moorman betuigt: “Ik geloof dat Jezus Christus de Zoon Gods is”, Hand. 8:37.

Vraagt u: *hoe gaat het met het geloof des harten?*

Op dezelfde wijze als ons het formulier van het Avondmaal zegt: *Dat ik van harte vertrouw dat Jezus Christus, beloofd in het paradijs, als het zaad van de vrouw door God Zelf en naderhand klaarder herhaald aan de vaderen, en beloofd als een zaad van Abraham, Izak en Jakob, dat God die belofte dadelijk vervuld heeft toen Hij in de volheid des tijds Zijn Zoon heeft uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet, Gal. 4:4; dat Jezus van Nazareth, Gods Zoon en Maria's Zoon, alles volbracht heeft door gehoorzaamheid en kruislijden, wat er tot voldoening aan Gods gerechtigheid voor zondaren nodig was, en dat alzo al de beloften Gods daarin ja en amen zijn, omdat zij alle tot haar grond die hoofdbeloften hebben, die de Bijbel vermeldt en in een hoofdsom in de Twaalf Artikelen worden voorgesteld.*

Wie nu de bijbelse geschiedenis met zijn hart waarlijk gelooft, die neemt al de beloften aan, wat ik gevoel als ik van mijn ellende recht overtuigd word. Dat toch is eerst nodig, anders gelooft men niet. De Geest werkt vervolgens in mij dat hartelijke vertrouwen dat God Zijn eniggeboren Zoon voor ons, satanskinderen, helle- en zondeslaven, gegeven heeft. Die geboren is uit de maagd Maria, gekruist, gestorven en begraven, nedergedaald ter helle, ten derden dage wederom opgestaan van de doden, opgevaren ten hemel, zittende ter rechterhand Gods, en eenmaal zal komen om te oordelen de levenden en de doden.

Geloof ik dat waarlijk van Jezus met het hart, dan geloof ik ook in Jezus en vertrouw mijzelf aan Hem toe. Ik geef mij aan Hem over en berust in Hem in alle noden. Ik neem de toevlucht tot Hem als mijn Schuilplaats en mijn Schild. Ik geloof niet in Jezus Christus, Gods eniggeboren Zoon, of ik geloof ook tegelijk met het hart in God de Vader, Die om Jezus' wil mijn God en Vader is. Want heeft God de wereld alzo liefgehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon niet gespaard heeft, hoe zou Hij ons dan met die Zoon niet alle dingen schenken? Joh. 3 en Rom. 8. En zo geloof ik ook in de Heilige Geest, daar Die het alleen is door Wiens werking ik, onmachtige zondaar, mijn Heiland kan bekennen en ingelijfd worden, en de dingen zien die mij van God geschonken zijn.

2. Zulk een geloof is nodig, zegt de onderwijzer.

Als hij vragende voorstelt: *Wat is een christen nodig te geloven?*

Dit voorstel is niet zo te verstaan, alsof men eerst een christen was eer men geloofde. Nee, het geloof komt in een goddeloos hart, dat wil zeggen, een mens die van God vervreemd geleefd heeft, ontvangt het geloof. Daarom zegt de apostel tegen de stokbewaarder, (tot die tijd een goddeloze) zodra deze verlegen vroeg: “Lieve heren, wat moet ik doen, opdat ik zalig worde? Geloof in den Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden”, Hand. 16:30, 31. Zo spoedig als de grootste zondaar, de snoodste goddeloze tot het geloof in Jezus bewerkt wordt, is hij een allerliefst kind van God. Maar wie zichzelf eerst tot christenen willen maken eer zij in Jezus geloven, die zullen het, zolang zij in deze weg blijven, nooit worden.

De vraag is ook zo niet te verstaan, alsof ik op mijn goede daden en op de goede zaken die ik bij mij bevind, als op zovele gronden bouw. Nee, mijn grond moet alleen

in het geloof in Jezus zijn, en dit geloof in Hem is ook mijn enige grond, zoals de onderwijzer opgeeft, wat ik nu moet bewijzen.

Dit behoefden de apostelen niet te bewijzen aan de heidenen, die met de belijdenis, van Jezus Christus alles verlieten en zich aan allerlei vervolging blootstelden, ja, de beroving hunner goederen met blijdschap aannamen. Maar nu men bij de naam van christenen goed en eer verkrijgt en een geloof voorwendt waarbij men de wereld behouden kan, dat echter veelszins zonder kracht is, nu moeten wij bewijzen dat het voor een christen nodig is te geloven. Wij zullen dit trachten te doen.

Ten eerste, een christen is verenigd met Christus als een bruid van Hem, zijn Man en Bruidegom. Hij is uit Zijn geopende zijde, of door het water en bloed daaruit voortvloeiend, geestelijk geboren, zoals Eva uit de rib van Adam geschapen werd. Hij is een kind van Christus, zijn Hoofd, Wiens Geest in de zodanige woont, en Die hem Zijn zalving deelachtig maakt; want die de Geest van Christus niet heeft, komt Hem niet toe. Deze Geest maakt hem één geest met Christus (want die de Heere aanhangt is één geest met Hem, 2 Kor. 7) dat enkel door het geloof is, en derhalve is dat geloof voor een christen nodig.

Ten tweede, alle betrachtungen van het christendom moeten vloeien uit het geloof, dat ik als een christen *Christus' Naam bekenne, mijzelf Hem tot een levendig dankoffer opoffere*. Ook het strijden in dit leven met een goede consciëntie tegen de zonde, satan en wereld, dat alles veronderstelt de kracht des geloofs die het in mij werkt. Met al het eigen werk buiten dit geloof ben ik de gepleisterde graven gelijk, die van buiten wel schoon schijnen, maar van binnen vol onreinheid zijn, Matth. 23:27. Maar waar de liefde Gods erkent wordt in het geven van Zijn Zoon, en waar de liefde van Christus dringt, daar vloeit alles uit de liefde zelf voort, daar kan men niet anders dan Hem leven, Die ons liefgehad heeft.

Ten derde vordert dit ook de gelukzaligheid van de christen. De ware gelovigen zijn geen onzalige mensen, nee; zij worden steeds als welgelukzalig genoemd. En toch is men, als men niet kan geloven en op Jezus vertrouwen, niet een zalig mens. Immers, deze is nog veroordeeld bij zichzelf; hij heeft geen vergeving van zonden, geen vrede, geen troost, geen ware vrijmaking, geen blijdschap onder kruis en lijden. Zo ziet u dan dat het geloof, volgens onze Catechismus, de christen nodig is.

3. Maar hoe kom ik nu daartoe?

Het geloof moet niet als een gestrengte wet voorgesteld worden, nee, maar men moet de mensen bewegen tot het geloof, naar de wijze der apostelen. Wij dam wetende den schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof', 2. Kor. 5:11. Wij zijn niet bekommerd dat wij de evangelische genade te ruim voorstellen, och nee. Wij schamen ons meer dat wij ze niet in al haar ruimte en volheid inzien en openen. Wij vrezen ook niet dat de mensen de evangelische genade te gemakkelijk aangrijpen zullen, nee; zij willen ze niet hebben, als de Heere hen niet daartoe overhaalt en te machtig wordt. Daarom is het alsof de Catechismus zegt: zondaar, u bent een arme slaaf, een rampzalige zondaar, vol angst en vrees en banden; wilt u niet gaarne zalig zijn? Welnu, geloof dan! Zie, door zo bewogen te worden, komt men tot het geloof.

Zegt de ziel nu: *Ja, maar hoe kom ik daartoe?*

U spreekt zoveel van geloven, hoe zal ik dat geloof toch bekomen? De onderwijzer en wij zeggen: O, bid erom dat God de belofte van het Evangelie duidelijk maakt en u doet zien waartoe ik die hoofdsom der beloften u voorhoud, die in de Twaalf Artikelen begrepen zijn. Ja, nog eens, als hij zegt: *Wat is een christen nodig te geloven?*

En daarop laat volgen: *Alles wat ons in het Evangelie beloofd wordt*, enzovoort dan toont hij ook aan dat mijn geloof zuiver en alleen op de beloften Gods moet gegrond zijn. Niet op deze of die gestalten, niet op zulke gronden als ik in mij bevind. Nee, ik geloof van mijzelf niets goeds, maar dat in Jezus alle goed is; ik geloof van mij, volgens Gods getuigenis, dat ik geheel arm en naakt ben, maar ik geloof ook dat God mij een Heiland heeft geschonken Die alle volheid bezit. Zo laat ik mij dan aan Jezus over en zeg met een hartelijk vertrouwen en toestemmen: *Nu Jezus, mij geschiede naar Uw woord.*

De ware armoede is de gehele zaak die hier gevorderd wordt. Wanneer een rijke een aalmoes wordt aangeboden, weigert hij die omdat hij er geen behoefte aan heeft, ja, hij murmureert er mogelijk over, maar een arme is er blij mee en ontvangt die met dankzegging. Zo is het hier: niets hindert het geloof dan vermeende rijkdom; men wil eerst een rein hart hebben, en dan geloven dat die beloften voor ons zijn.

Omdat ik zo zondig ben, zegt een verblinde ziel, kan ik niet geloven dat Jezus voor mij is.

Maar ik keer dit alles om en zeg: nu ik zulk een zondaar ben, is de belofte voor mij zo dierbaar, dat Christus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken. Nu ik zulk een onrein hart heb, is mij die belofte: ik zal rein water op u sprengen en gij zult rein zijn. Zo kostelijk! Ik leg er in het geloof de hand op, ik moet haar hebben, ik neem haar aan en vertrouw mij daarop aan de Heere, Die ze aan armen belooft.

Maar hoe, gaat dit slechts bij wijze van redeneren?

Nee, het is tegen alle redenering in. Geloof, als een Goddelijke kracht bij de ziel, overwint ondanks alles de redenering van het ongeloof. Immers, het is wat te zeggen dat zulk een ellendige zondaar, zulk een helse slaaf. Geloven kan dat God hem zo liefgehad en hem Zijn eniggeboren Zoon ten goede gegeven heeft. Daarom, het zijn alleen Gods licht en kracht die doen geloven, Ef. 2:2. Maar ik moet zeggen, voor de tollenaars en zondaren is Jezus gepaster dan voor Schriftgeleerden en Farizeeën. Zie, hoe spoedig geloofden de tollenaar en Zacheüs, Luk. 19:5. Jezus zegt slechts: "Kom af, want Ik moet heden in uw huis blijven." De man gelooft terstond, laat Jezus in, en is straks zalig. Maar de geleerde Nicodémus, Joh. 3, die vrome man, wat had Jezus een werk om hem de wedergeboorte, voorkomende in het geloof, te doen verstaan. Hij stelde hem voor dat, gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd had, alzo ook de Zoon des mensen moest verhoogd worden, opdat een iegelijk die in Hem geloofde, niet zou verderven, maar het eeuwige leven hebben. Hij toonde hem aan dat men door het geloof moet wedergeboren worden, wat hij maar niet kon begrijpen.

Men ziet hieruit ook hoe langzaam én hoe spoedig het geloven kan gaan, en dat Gods weg verschillend en niet te bepalen is. Doch men komt niet met een sprong, om zo te spreken, tot de genade, maar naar de raad Gods en volgens Zijn Woord in de rechte orde des heils. Wel kan er in de omstandigheden van toebrenging tot het geloof verschil zijn in de leiding van de ziel, zodat de een meer wettisch, de andere meer evangelisch overgebracht wordt. Nochtans is het wezen der zaak, waarop het bij een ieder op aan komt, toch één.

Geloof is een omhelzen van alle beloften van het Evangelie, die ons in de artikelen van het algemeen christelijk geloof in één hoofdsom geleerd worden. Zolang men onder de Wet blijft, is men ellendig; de Wet kan ons niet zaligen. Men moet tot het geloof komen; al heeft men nog zoveel goeds, het helpt ons niets. Zie tot bewijs de rijke jongeling, Matth. 19; terwijl het nog de vraag blijft: hoe gaat het dan? Zo werkt de Geest het. Ken ik mijn ellende recht grondig door Zijn overtuiging van zonde? Dat, zeg ik, gaat voor; want zolang ik die niet ken en mij niet verloren zie, of zolang ik sta

in de eigengerechtigheid, kan ik onmogelijk geloven. Ik moet dan eerst wat anders hebben, want de geloofsweg van vrije genade wil ik niet, die is mij zelfs tot een aanstoot. Daarom is het ganse werk van de voorbereidende genade erop gericht om de ziel naar Jezus te brengen. De Vader trekt allen tot de Zoon, wat langer of korter duren kan; de Geest overtuigt al meer en meer. Dit te bepalen doet er niets toe, het is maar om ons te ontbloten van alles en ons Jezus noodzakelijk te maken. Hebben wij dat nu spoediger dan behoeven wij die voorbereidende werking juist niet.

Maar dit gaat soms wel langs deze weg, dat men ervaart: hoe meer men het op heiligheid gezet heeft, hoe erger men wordt. Hoe ijveriger wij ons voor zonden willen wachten, hoe meer wij in de zonde vallen. Hoe meer men zich oefent in de waarheden, hoe blinder men wordt. Ja, men gevoelt zelfs zulk een kracht van ongeloof, dat het tot Godverloochening schijnt te zullen overgaan, naarmate men meer om het geloof bidt. O, denkt de ziel, nu is het gedaan, de nood rijst hoog; maar zo ziet zij een Zaligmaker nodig te hebben.

Och Jezus, zegt de ziel, hoe is het mogelijk dat ik zo gruwelijk ben en U niet eerder gekend heb! Ik dacht dat ik al geloofde, en nu zie ik dat ik noch mijzelf noch U ken; ja, nu zie ik hoe ongelovig ik ben nu het zo op het geloof in U aankomt. Ik heb Jezus Zelf niet, en dus heb ik niets. Ik dacht: ik was zo gewillig, als Jezus maar wilde. Maar nu zie ik: U was gewillig, maar ik wilde niet tot U komen om door U zo geheel gezaligd te worden.

O grote nood! Dan gaat het met de ontdekking eerst recht aan, dan moet men zulk een geloof en vertrouwen hebben als de Catechismus leert. De nood is groot, ik moet naar Jezus en het bij Hem wagen; kan Jezus mij niet helpen, dan kan niemand mij helpen. Is de ziel nu zo ontdekt, dan ontslaat er nog een ander bidden dan tevoren; dan roept men aanhoudend: *Heere Jezus, Gij Zoon Davids, ontferm U mijner!* En roept men zo uit die reddeloze staat, dan houdt Jezus Zich niet langer verborgen, maar ontdekt Zijn liefde aan de ziel. Ik verkrijg een indruk van Zijn bloed en liefde in mijn hart, daarop vat ik vertrouwen en aanstonds gevoel ik mijn pak wegvallen; ik hen met Jezus voldaan. Nu kan mij niets meer vergenoegen, ik moet Jezus hebben. Jezus is het alleen, aan Hem heb ik alles. Ook kunnen er vooraf wel allerzoetste aanblikken der genade zijn, zodat men al vele bevindingen heeft en denkt dat het eerstelingen des hemels zijn. Maar dit kan mij ook al niet helpen, zonder dat ik geloof in Jezus. De vader van de verloren zoon kwam de zoon van verre tegemoet; viel hem om de hals en kuste hem. Maar toen was hij nog niet gered; hij moest eerst het beste kled aan hebben en versierd worden, Luk. 15:22. Daarom moet de nood al groter worden; want wat hij van Jezus kent door die aanblikken, dat is wel goed, en het veroorzaakt ook dat hij gedurig tut Jezus gaat. Maar hij moet nog doordringen en door alles heen kampen, totdat hij de gekruiste Heiland werkelijk vindt. Krijgt hij Die nu zo in het oog, dan vertrouwt hij zich aan Hem toe en bekomt vrede, vergeving en gemeenschap met God. Zo wordt hij een christen en Christus' zalving deelachtig: hij is vrijgemaakt. Zie, zo is alles daarheen gericht om te brengen tot het geloof.

4. Hoe het bij de voortgang met dat geloof gaat

Maar als hij zo gelooft, is het dan nu gedaan, is nu de loopbaan voleindigd?

Ja, zo denkt de blinde mens alweer, die dit vertrouwen zulk een hoge trap van het christendom vindt. Maar dit is geheel niet zo. Dit is eerst de aanvang van de loopbaan; het is: "Gelijk gij dan Christus Jezus den Heere hebt aangenomen, wandelt also in Hem", Kol. 2:6, geworteld en opgebouwd en versterkt in het geloof. Nu komt men eerst in de geloofsschool of in de christelijke loopbaan, waarop men veel ondervindt. De ware gelovigen, zovelen er hier zijn, weten dit bij bevinding zeer wel. Maar is men

nu met Jezus door het geloof verbonden, dan gaat het geloofslicht in de ziel eerst op. Al de beloften Gods die ingewikkeld omhelsd zijn, worden onderscheiden verstaan. Nu vervult Jezus het woord: “Ik zal u onderwijzen en u leren”, Psalm 32:8. De Geest leidt nu in alle waarheid, naar Jezus’ belofte, Joh. 14:26. En wat wordt bij dat licht al gezien?

Vooreerst mijn diep verderf. Nu zie ik langer hoe meer hoe ellendig ik ben.

Ten tweede mijn diepe armoede. Nu gevoel ik eerst recht dat ik zulk een eerstgeborene der armen ben.

Ten derde mijn Goddelijke Heiland en Verlosser. Nu zie ik eerst wie die Immanuël is, wat Hij is en wat ik al aan Hem heb. Men komt tot de rechte kennis van de Zoon Gods: “Tot een volkomen man, tot de mate der grootte der volheid van Christus”, Ef. 4:13, al nader en nader. Men ervaart dan ook eerst de kracht van Jezus’ bloed tot vergeving van alle zonden en van dagelijkse overtredingen; men ondervindt hoe hartreinigend dat bloed is, 1 Joh. 1:7. Nu wordt Jezus Christus, de Gekruiste, mij alles; nu weet ik van niets dan van Jezus’ bloed en gerechtigheid. De weg tot heiligmaking wordt mij nu eerst recht duidelijk, en hoe ik daartoe kom: “Mijn schapen horen Mijn stem, en Ik ken dezelve en zij volgen Mij; en ik geef hun het eeuwige leven”, Joh. 10:27, 28.

Mijn geloof is geenszins een daad die afgedaan is, zodat ik nu op mijn ondervinding rekenen en vertrouwen kan; o nee, geheel niet. Het geloof is mijn stok en staf waarmee ik alle dagen door de woestijn wandel. Door deze neem ik alle dagen genade uit de volheid van Jezus, welke ik nodig heb om door de woestijn van deze wereld te wandelen, om mijzelf te verloochenen, om Jezus het kruis na te dragen. Hoe zou ik dit anders kunnen dan door het geloof des Zoons Gods, Die mij heeft liefgehad? Zal ik mijn oude natuur doden en in een nieuw Godzalig leven wandelen, het is door dit geloof; de wedergeboorte overwint de wereld niet. Johannes zegt: “Dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof”, 1 Joh. 5:4. Dit is geen hard leven. Nee, het is een hemels leven, het is de kroon der overwinning; die ziet men in het geloof, men grijpt ernaar en men ontvangt ze. Men eet en drinkt met de mond des geloofs en door Jezus’ vlees en bloed wordt men verzadigd, zijnde als nieuwgeboren kinderkens zeer begerig naar de redelijke en onvervalste melk. Zo wordt men daardoor gesterkt en wast men op in de genade van Jezus Christus en in Zijn kennis.

In dat geloof voer ik de geestelijke strijd. Men mag vroeger gesproken hebben van de bestrijding des geloofs, maar dit is blindheid; de Geest twistte slechts in de ziel. Maar als men recht gelooft en zich aan Jezus toebetrouwt, dan komen eerst de proeven des geloofs. Dat geloof moet dan in de smeltkroes der beproevingen, wat niet tot nadeel van de ziel is. O nee, het is door de Heere daarheen gericht, opdat haar geloof veel kostelijker zou zijn dan het goud, dat van alle slijk en drek gezuiverd wordt, Petrus 1:7. Het is ook de weg die God inslaat om alle beloften aan ons te vervullen, en ons die vervulling in haar kracht en volheid te doen ervaren. Tevoren kende ik zo niet de kracht van die bijzondere beloften, maar bevind ik mij in bijzondere noden, dan ervaar ik wat de dierbaarheid der beloften is, en vind ik een vaste ankergrond in die beloften. Ja, dan verblijd en verheug ik mij over dezelve in het midden der ellende. “Uw toezegging heeft mij levend gemaakt”, Psalm 119:50. Zo leer ik ook eindelijk al meer en meer ervaren door deze weg dat al de beloften Gods ja en amen zijn in Christus. Ik erken ze in het geloof en bevind ze “amen” door en bij ervaring; zó komt men door geloof tot aanschouwen.

Toepassing

Ziedaar nu, mijn lieve vrienden, nu vraag ik u allen af: Kent u dit zo nodige geloof

voor een christen nu ook met de onderwijzer? Of stelt u het te zijn een staat van meerdere volkomenheid, die iedere christen zit niet nodig heeft? Of stemt u toe ook zo te moeten zijn?

Onderzoek uzelf, of u ten eerste, een gezicht en gevoel van uw zonden en verdoemelijkheid hebt?

Ziet u ten tweede, dat al uw gerechtigheden en eigen goed voor God strafbaar en verdoemelijk zijn? Is uw hart nog goed, of kent u het als geheel boos en onrein?

Hebt u ten derde, in het bijzonder uw ongelovig hart leren kennen en gezien dat, indien u niet gelooft, u veroordeeld en verdoemelijk voor God bent?

Hebt u ten vierde, in de geloofsweg barmhartigheid gevonden?

Vraagt u: *hoe weet ik dat?*

- a. Bent u verzoend en vindt u nu inwendig vrede, daar u vroeger in gedurige angst en inwendige veroordeling was?
- b. Bent u nu een ander mens geworden dan vóór dezen?
- c. Veracht u de wereld met al haar begeerlijkheid?
- d. Hebt u gemeenschap met Jezus? Hebt u genoeg aan Hem, zodat uw hart in Hem berust? Psalm 73:26.

Mist u deze dingen nog en denkt u echter dat geloof en vertrouwen te hebben? Dan is het maar een waangelooft, het is uit de boeken geleerd en zo een opgedrongen werk. Wat helpt u zulk een geloof? U zult daarmee verloren gaan. Geloof toch dat u het geloof ontbreekt, geloof dat u met dat ingebeelde geloof niet zalig kunt worden. Zeg niet: *dat moet mij gegeven worden*. Ik weet dat de Geest u dikwijls zegt, dat u het mist; geef Hem toch gehoor, geef Zijn overtuiging plaats.

Als u geen klaarder gezicht verkrijgt van uw diepe ellende, dan blijft u met al uw ingebeeld geloof slaven van de zonde. U zult nooit zo geloven als wij u volgens de Catechismus en het Woord van God hebben voorgehouden; want het is lichter dat een kemel gaat door het oog van een naald, dan dat zo een ingebeelde rijke zalig kan worden. Laat u dus door de overtuigende Geest recht ontdekken.

Maar, zoekende ziel, u hebt al veel gevoel van de liefde van Jezus aan uw hart, u hebt zo menigmaal verkwikking en zoete bevinding gehad, Maar u kent evenwel dat vertrouwen van de Catechismus nog niet, dat niet alleen anderen maar ook u vergeving der zonden en eeuwige gerechtigheid van God geschonken is. Wat raad nu? Zou u zich met die lokkingen troosten en niet tot Jezus komen? Dat zou verkeerd zijn en die voorbereiding zou u erger maken. Indien wij er ons mee troosten en tevredenstellen of op rusten, dan wordt onze staat nog erger en allergevaarlijkst. Als de Geest ons nu daarvan overtuigt, zullen wij dat dan als bestrijdingen van ons geloof aanzien? Daarvoor beware ons God. O, neem veel liever dat overtuigende licht aan; heb dat licht lief en omhels die ontdekking, zo kunt u tot vrede komen. Ja, u hebt menig zoet ogenblik gehad, maar ondertussen zegt uw hart: *u hebt Jezus Zelf nog niet*. Ik heb ook geen vrede in het hart, ik vind mij ook niet vrijgemaakt, maar ik ben nog zo gebonden.

Stem dit dan toch toe, en zeg: *heb ik Jezus nog niet, dan kan mij niets baten; niets buiten Jezus kan mij helpen*.

Laat u toch door niemand geruststellen; dat maakt zoveel huichelaars en schijnchristenen, die God en de wereld samen willen dienen. Och, veel liever ontbloot, dan gedacht: *dat zal nog eens duidelijk worden, het zijn evenwel beginselen*; dit zou u van Jezus afhouden. Laat de nood liever hoog klimmen, opdat die u dringe tot vertrouwen en tot geloof in Jezus.

Zal ik u eens zeggen waardoor het komt dat dit niet helder is?

U denkt: *het behaagt de Heere nog niet mij te helpen*, maar dat is zo niet. Het heeft de Heere reeds lang behaagd, maar het behaagt, u niet, omdat uw hart nog niet aan die weg wil! Och, zag u dat eens in, dan zou u recht in de schuld komen. De genade moet ons tot schuldenaars maken; het bekennen van 's Heilands gewilligheid en ontferming zal ons recht doen buigen en ons bij onszelf veroordelen. Als men dit begrijpt, wil men gaarne te schande worden en bekennen dat het niet des Heeren schuld is, maar de schuld van de driehoofdige afgod die ons nog beheerst. Dat is: het verdoemelijke ongelooft, de oude Adams eigenliefde, eigengerechtigheid en wereldliefde, waardoor men er niet gaarne alles aan wagen wil. Ziet u dit in als waarheid wat ik u zeg? Ach, dan moet u zichzelf aanklagen bij God en uzelf veroordelen. Maar wilt u dat zelf in u wegdoen, dan zult u er nooit toe komen. Sla liever deze weg in:

1. Belijd het alles openhartig aan Jezus, en Hij zal u helpen; bid Hem om vergeving.
2. Bid gedurig dat Hij u terechtbrengt, zo zal Hij u ook helpen. En als u dan Jezus leert kennen en vertrouwen, dan zult u zeker tot rust komen. Wij die geloofd hebben, gaan in de rust; niet voordat men gelooft, is er leven, maar op het geloof volgen leven en vrede.

Dan zeggen enigen: dat heb ik ook bij ervaring; als ik recht in de schuld viel, gevoelde ik genade bij Jezus; maar zou men altijd zo geloven en vertrouwen kunnen? Welk een vraag is dit! Wil men een gelovige en tevens ongelovig zijn? Ik zeg tegen zulke zielen: het geloof dat er heden is en morgen niet, is niet een zwakke of een mindere trap van geloof, zoals u zich wel verbeeldt.

Maar ik zeg u: het is het geloof nog niet. Ik zal u tonen wat het geloof is. U denkt niet genoeg te hebben om te geloven, en evenwel hebt u teveel om te geloven u denkt: had ik dat en dat, was ik zo en zo, ja, dan zou ik geloven. Evenwel, het Evangelie zegt dat het *voor armen, en die niets hebben, is*. Als ik mijn ellende diep inzie, kan ik het best vertrouwen op mijn Heiland, en hoe dieper men zinkt in zijn schuld, te dieper zinkt men ook in het Vaderhart.

Vraagt u nu: *welk is dan het ware geloof?*

Het is een geloof van een arme, en u hebt een geloof van een rijke. U gelooft op gevoel en bevinding; wij geloven enkel op het Woord en de getuigenis van God. U gelooft op iets van uzelf, wij geloven van onszelf niets dan ellende, maar van Jezus alles goeds. Denk niet: hoewel ik dit nog zo niet bevat, zal het van tijd tot tijd wel opklaren; want zo gaat het met het geloof niet. Ik wens veeleer dat het van dag tot dag duisterder mag worden, totdat u alles bij uzelf opgeeft, enkel op Jezus vertrouwt en alles aan die dierbare Immanuël toeschrijft.

Vraagt u raad *om daartoe te komen?*

In plaats dat u nacht en dag met uzelf te doen hebt, zoek dag en nacht met Jezus te doen te hebben; zie steeds van uzelf af en gedurig op Jezus, zie gestadig op Zijn wonden en Zijn bloed. De dageraad is bij u. U ziet veel, maar de zon is nog niet bij u opgegaan; de Heere moet Zijn Zoon in u openbaren. Dat is Gods werk, maar het andere is ons werk; wil daarom toch veel bidden.

Gelovigen, hebt u die rechte grond gevonden, waarop u vast en onbeweeglijk staat onder alle veranderingen? Wat zal nu uw plicht zijn, als om te leren uw Verlosser te prijzen? Nu moet u, als Zijn getuigen, Hem verheerlijken en belijden wat u van Hem gelooft en ervaart. U moet zich gedurig verwonderen over de onbegrijpelijke liefde, over de volheid en heerlijkheid van uw Heiland. O, hier is gedurige stof van verwondering.

Denk niet: nu is de zaak afgedaan, omdat wij geloven; terwijl de strijd eerst begint. Vele beproevingen van het geloof staan voor u gereed, maar zie daar niet tegenop. Zij

zijn heilzaam en goed tot butering van het geloof en om u de hulp en trouw van de Heere, in de belofte ingewikkeld, geloofd en aangenomen, van tijd tot tijd helder te maken in de bevinding. Er is een bijzondere zaak die u veel kan hinderen en belemmeren, en deze is dat u uw gebrek in de weg van heiligmaking en uw ongebogenheid onder kruis- en proefwegen gevoelt.

Maar vooreerst, zie wel in dat Jezus zowel uw heiligheid als uw rechtvaardigheid voor God is. Laat Zijn heiligheid uw kleed zijn waarin u voor God kunt staan, maar zoek ook gestadig van hem te leren, zachtmoedig en nederig van hart te zijn en Hem na te volgen tot heiligmaking in het geloof.

U moet tegen het kruis en de kruisweg niet opzien. Dat komt ook daaruit voort, dat u dit teveel in uzelf wilt ondergaan en die weg niet genoeg in het geloof ondergaat. Zolang u in het ongeloof was, vond u niet dan onrust, onwilligheid en morren onder de wegen des Heeren, en een brullen de ganse dag Psalm 32. Maar in het geloof te zijn, is wat anders, weet u. Merk dus wel op dat alle onwilligheid die nog in u is enkel vloeit uit het overgebleven ongeloof. Zie de kruisweg, zie hem in het geloof, zoals hij de weg van de Heiland is, gebaad voor al Zijn navolgers; Hij ging er u in voor. Zie dan op de overste Leidsman der zaligheid, Hebr. 12:2.

Wees tevoren niet bezorgd, door te vragen: *hoe zal ik daartoe komen?* Dat is ongeloof. Buiten Jezus kunt u daar niet komen. Immers, dit heeft Hij wel geweten. Hij zei: “Zonder Mij kunt gij niets doen”, Joh. 15:5. Wat bent u dan bezorgd als Jezus u helpt? Hier is een weg die Jezus onder de gezegende middelen heeft verordineerd om u meer te zuiveren, te heiligen en te reinigen. Die weg zal u doen ondervinden de vervulling van de dierbare beloften van het Evangelie, die nu door u aangenomen worden, maar die in iedere beproeving van het geloof haar vervulling bekomen. De verdrukking zal dus niet alleen lijdzaamheid werken, maar de lijdzaamheid ook bevinding en genietingen. En *zó* brengt het geloof u tot bevinding; terwijl u bekwaam gemaakt wordt tot de erve der heiligen in het licht, waar uw geloof in aanschouwen en in volkomen genietingen zal veranderd worden. Amen.